

**WIELOLETNI PROGRAM
RZĄDOWY**

KULTURA+

WARSZAWA
styczeń 2010

ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU KULTURA+	3
I. Diagnoza uczestnictwa w kulturze na terenach wiejskich i miejsko-wiejskich	3
II. Cel strategiczny programu	10
III. Cele szczegółowe programu	10
IV. Priorytety programu	10
V. Adresaci programu	10
VI. Zgodność programu z europejskimi planami rozwoju	11
VII. Zgodność programu z krajowymi planami rozwoju	12
VIII. Formuła programu	16
IX. Operatorzy programu	16
X. Układ instytucjonalny programu	17
XI. Procedura ubiegania się o dofinansowanie	19
XII. Przepływy finansowe	20
XIII. Monitoring i sprawozdawczość	21
PROPRYTET 1: BIBLIOTEKA+. INFRASTRUKTURA BIBLIOTEK	23
I. Założenia i cele priorytetu	25
II. Forma wsparcia	25
III. Przedmiot dofinansowania	25
IV. Zakres czasowy	26
V. Uprawnieni do ubiegania się o dotacje	26
VI. Założenia finansowe priorytetu	27
VII. Kryteria merytorycznej oceny wniosków	28
VIII. Trwałość projektów	29
IX. Informacja i szkolenia	29
X. Monitoring i sprawozdawczość	29
PRIORYTET 2: DOM KULTURY+. INFRASTRUKTURA DOMÓW KULTURY	30
I. Założenia i cele priorytetu	32
II. Forma wsparcia	32
III. Przedmiot dofinansowania	33
IV. Zakres czasowy	34
V. Uprawnieni do ubiegania się o dotacje	34
VI. Założenia finansowe priorytetu	34
VII. Kryteria merytorycznej oceny wniosków	35
VIII. Trwałość projektów	36
IX. Informacja i szkolenia	36
X. Monitoring i sprawozdawczość	36
PRIORYTET 3: DIGITALIZACJA	37
I. Założenia i cele priorytetu	39
II. Komplementarność priorytetu	40
III. Forma wsparcia	40
IV. Przedmiot dofinansowania	41
V. Zakres czasowy	41
VI. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dotacje	41
VII. Założenia finansowe priorytetu	42
VIII. Zasięg terytorialny priorytetu	43
IX. Procedura ubiegania się o dotację	43
X. Kryteria merytorycznej oceny wniosków	44
XI. Informacja i szkolenia	44
XII. Monitoring, sprawozdawczość i wskaźniki	44
KOSZTY I OCZEKIWANE EFEKTY	46
I. Koszty	46
II. Wymiar materialny	46
III. Wymiar ekonomiczny	47
IV. Wymiar społeczny	47
WIZUALIZACJA	49
I. Biblioteka+	50
II. Dom Kultury+	55
III. Digitalizacja	63

ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU KULTURA+

I. Diagnoza uczestnictwa w kulturze na terenach wiejskich i miejsko-wiejskich

W aneksie „Szczegółowa diagnoza społeczno-gospodarcza kraju” Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 została sformułowana następująca diagnoza:

„ Nadal istnieją dysproporcje w dostępie do instytucji kultury. W mieście łatwiejszy jest dostęp do instytucji upowszechniających kulturę, większa jest podaż artykułów użytku kulturalnego, zasobów dóbr kultury o charakterze muzealnym i współczesnym” .

Diagnozę wzmocniają dane GUS, z których wynika, że **najmniej wydają na kulturę**, co wskazuje na obniżony wskaźnik uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, **mieszkańcy wsi i małych miast** (rozdzielenie ze względu na miejsce zamieszkania) **oraz rolnicy, robotnicy i renciści** (rozdzielenie ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną). Mieszkańcy wsi średnio wydają na kulturę na 1 osobę rocznie 215 zł, natomiast mieszkańcy dużych miast (powyżej 500 tys. mieszkańców) wydają średnio 662 zł na rok. Uwzględniając rozdzielenie na grupy społeczno-ekonomiczne widzimy, że najmniej na kulturę, w ciągu roku, wydają rolnicy (152 zł) oraz renciści (261 zł), a najwięcej pracownicy na stanowiskach nierobotniczych (524 zł).

Programu KULTURA+ skupia się na podniesieniu jakości i standardów funkcjonowania gminnych bibliotek publicznych oraz gminnych domów kultury – dwóch najważniejszych instytucji kultury obecnych na terenach wiejskich i w małych miastach. Ponadto poprzez wsparcie digitalizacji zasobów kulturowych program znacząco rozszerza możliwość dostępu do kultury poprzez Internet.

Domy kultury

W roku 2009 na podstawie sprawozdawczości domów i ośrodków kultury dla GUS Tomasz Kasprzak i Bartłomiej Walczak sporządzili raport pt.: *Domy i ośrodki kultury w świetle danych Głównego Urzędu Statystycznego*, zawierający analizę kondycji, aktywności i czynników strukturalnych, które mają wpływ na działalność domów i ośrodków kultury w Polsce.

Najważniejsze wnioski zawarte w tej analizie na temat danych zgromadzonych przez GUS:

- Blisko 60% (1223) gmin, w których mieszka mniej niż 20 tysięcy osób, nie ma domu kultury lub ośrodka kultury.
- Widać wyraźnie, że liczba instytucji nie jest powiązana z liczbą potencjalnych klientów. Biorąc pod uwagę liczbę DK i OK na 1000 mieszkańców, średnia wartość takiego współczynnika dla całej Polski wynosi 0,087, dla gmin do 20 tys. mieszkańców wynosi 0,093, dla większych jednostek zaś jest to 0,032.
- Z porównania DK i OK z gmin powyżej i poniżej 20 tysięcy mieszkańców wynika, że placówki znajdujące się w dużych gminach korzystają z większych lokali – przeciętnie niemal 2,5 razy większych.
- Sala widowiskowa znajduje się w 74% DK i OK położonych w małych gminach i 82% instytucji w większych jednostkach podziału terytorialnego.
- Instytucje znajdujące się w większych gminach posiadają więcej pracowni specjalistycznych – przeciętnie 2,42 (na instytucję), podczas gdy w mniejszych gminach średnia liczba pracowni w placówce wynosi 1,58.

- Z drugiej strony DK i OK położone w małych gminach są istotnie lepiej wyposażone w sprzęt komputerowy. Warto jednak dodać, że w większych gminach dostęp do tego typu wyposażenia jest ogólnie większy (wzrasta udział gospodarstw domowych posiadających przynajmniej jeden komputer), a zatem ta przewaga małych gmin nie wskazuje na większe zaawansowanie technologiczne, a raczej na próbę wyrównania podziału cyfrowego.
- DK i OK położone w mniejszych gminach częściej prowadzą biblioteki – udział ten wynosi 37%, podczas gdy w większych gminach – 15%. Wskazuje to nie tyle na lepszy dostęp do książek w małych gminach, ile raczej na brak alternatywnej oferty.
- Pomimo zwiększającego się dostępu do instytucji dla osób niepełnosprawnych nadal przeciętne DK i OK pozostają poza zasięgiem osób poruszających się na wózkach – w dużych gminach 39% obiektów jest przystosowanych dla osób niepełnosprawnych ruchowo, podczas gdy współczynnik ten w mniejszych gminach wyniósł 30%.
- Jeżeli chodzi o zatrudnienie, to we wszystkich wymiarach instytucje położone w większych gminach mają co najmniej kilkukrotną przewagę. Stosunkowo największe dysproporcje można zaobserwować w liczbie pracowników zatrudnionych na pełny etat – w mniejszych gminach było to przeciętnie 2,6 osoby, w większych – 10,6. Na podstawie danych zgromadzonych przez GUS można domniemywać, że znaczną część etatów w placówkach znajdujących się w większych miejscowościach zajmują pracownicy niemerytoryczni.
- Imprezy organizowane przez DK i OK w statystyce GUS są opisywane za pomocą dwóch wskaźników – liczby wydarzeń oraz liczby osób uczestniczących w tych wydarzeniach. W gminach o liczbie mieszkańców nieprzekraczającej 20 tysięcy DK i OK zorganizowały w 2007 roku przeciętnie 56,9 imprezy dla ok. 10 tysięcy osób, natomiast w większych gminach – blisko 140 dla niemal 27,5 tysiąca uczestników.
- Jeśli chodzi o koła przeznaczone dla odbiorców o ograniczonych szansach, to warto zwrócić uwagę na to, że w małych gminach ta kategoria klientów stanowi ok. 41% wszystkich uczestników, podczas gdy w dużych gminach udział ten wynosi nieco ponad 29%. Pokazuje to dobitnie rolę DK i OK w wyrównywaniu szans i przeciwdziałaniu marginalizacji.
- Jeżeli chodzi o ofertę DK, to w małych gminach kursy komputerowe – istotne, bo przeciwdziałające cyfrowemu podziałowi – przyciągają proporcjonalnie ponad dwukrotnie więcej młodzieży. W jednostkach zamieszkiwanych przez nie więcej niż 20 tys. osób młodzież stanowi nieco ponad 33% ogółu absolwentów kursów komputerowych, podczas gdy w większych gminach – ok. 16%.

Przyglądając się statystycznym związkom pomiędzy charakterystyką DK a wybranymi wskaźnikami, wynikającymi z sytuacji ekonomicznej, polityki budżetowej i charakterystyki demograficznej gminy, można stwierdzić, że:

- Im większa liczba mieszkańców w gminie, tym większa powierzchnia placówek i nieco lepsze wyposażenie, szczególnie jeśli chodzi o liczbę pracowników.
- Widać bardzo silną zależność pomiędzy wielkością gminy a wielkością zatrudnienia mierzoną łączną liczbą pracowników w placówce i liczbą pracowników działalności podstawowej – zatem DK położone w większych gminach nie dość, że mają lepsze wyposażenie, to zatrudniają także więcej personelu.
- Widać ponadto istotny związek pomiędzy liczbą mieszkańców a liczbą uczestników imprez, członków zespołów artystycznych, kół (klubów) oraz absolwentów kursów organizowanych przez placówki.
- Kiedy potraktujemy gęstość zaludnienia jako zmienną niezależną, korelacja z charakterystyką efektywności DK (liczba imprez, uczestników imprez, członków zespołów, kół i absolwentów kursów) jest wyraźnie silniejsza niż w odniesieniu do liczby mieszkańców. Może to świadczyć o tym, że oferta DK jest w ograniczonym stopniu

dostępna na terenach o mniejszej gęstości zaludnienia, charakterystycznych dla gmin wiejskich.

- Jeżeli chodzi o stopę bezrobocia rejestrowanego traktowaną jako wskaźnik ekonomicznej sytuacji mieszkańców gminy, to im wyższy poziom bezrobocia, tym niższy poziom uczestnictwa w działaniach oferowanych przez DK i OK.

Biblioteki

Od 1989 roku, kiedy to biblioteki stały się gminnymi jednostkami organizacyjnymi, sieć biblioteczna skurczyła się o 1893 placówki, tj. o 18,3% (dane statystyczne w niniejszej diagnozie zostały opracowane na podstawie publikacji *Biblioteki publiczne w liczbach 2007*, Biblioteka Narodowa 2008 oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego zestawionych przez Pracownię Bibliotekoznawstwa Instytutu Książki i Czytelnictwa, Biblioteka Narodowa, Warszawa 2008). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w Polsce, na koniec 2008 roku, funkcjonowało 8420 bibliotek publicznych – 2611 bibliotek głównych i 5809 filii bibliotecznych. Należy przy tym zaznaczyć, że 2/3 (65,6%) ogółu bibliotek publicznych w Polsce to biblioteki wiejskie.

Redukcja sieci bibliotecznej ma bezpośredni wpływ na zwiększanie się tzw. rejonów obsługi bezpośredniej (liczby mieszkańców przypadających średnio na jedną placówkę biblioteczną), co może mieć negatywny wpływ na poziom realizacji usług czytelniczych. W 2008 roku wskaźnik ten osiągnął poziom 4 529 mieszkańców w przeliczeniu na jedną bibliotekę, przy czym należy przyjąć, że w rzeczywistości wartość ta jest wyższa.

Niedobłą kondycję bibliotekarstwa publicznego w Polsce potwierdzają też dane statystyczne dotyczące wyposażenia bibliotek oraz ich zaopatrzenia w zbiory. Należy zwłaszcza zwrócić uwagę na poziom ich komputeryzacji, którego wzrost uznawany jest za pozytywny przejaw procesów modernizacyjnych. W 2008 roku 67,2% posiadało komputery, było ich 29 109. Jest to co prawda o blisko 5 000 więcej niż w 2007, ale wciąż stopień komputeryzacji jest zbyt niski w stosunku do rozwoju nowych technologii. Obecnie jedynie 54,6% filii bibliotecznych posiada komputery.

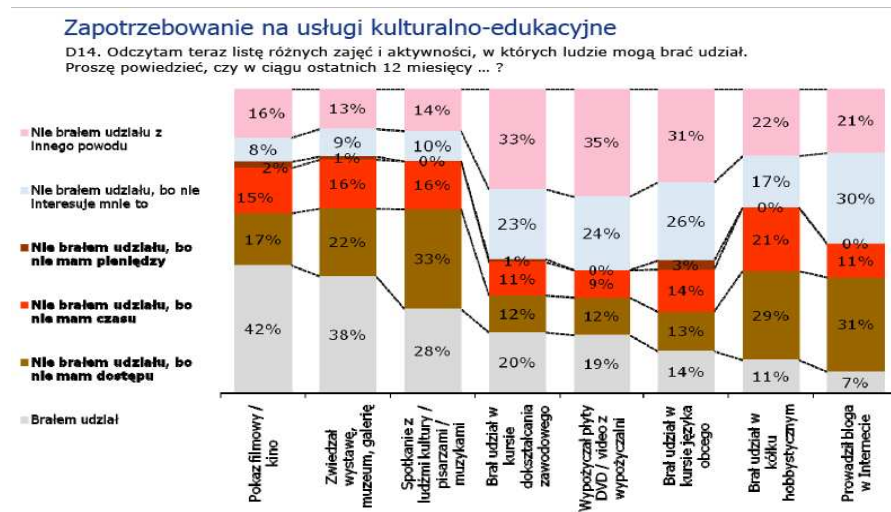
Wyposażone w komputery są przede wszystkim biblioteki główne (w 2007 były to wszystkie biblioteki wojewódzkie i powiatowe, 98,1% bibliotek miejskich, 95,4% bibliotek miejsko-wiejskich, 90% bibliotek wiejskich). Na jedną skomputeryzowaną placówkę przypada średnio 5,1 komputera. W skali całej sieci jest to więc jedynie 3,5 komputera na bibliotekę. Na terenach wiejskich wskaźniki te kształtują się jeszcze mniej korzystnie. Przeciętna, skomputeryzowana biblioteka posiada tu 3,2 komputera. W filiach na terenach wiejskich współczynnik ten jest jeszcze mniejszy.

Wpływ na zmniejszanie się liczby użytkowników bibliotek publicznych oraz rejestrowanych przez nie wypożyczeń ma niewątpliwie wiele czynników. Wśród nich wskazać można na poprawiający się stan bibliotek innych typów (szczególnie bibliotek szkół wyższych), rozbudowę sieci bibliotek niepublicznych szkół wyższych oraz rozwój bibliotek cyfrowych (animowanych przede wszystkim przez biblioteki akademickie i duże biblioteki publiczne lub konsorcja bibliotek różnych typów). Swoje znaczenie mają także wzrastające oczekiwania dotyczące standardów pracy bibliotek, a z tymi – w przypadku bibliotek publicznych – bywa różnie. Wiele spośród nich daleko odbiega od wyobrażeń na temat miejsca, jakim powinna być biblioteka. Biorąc pod uwagę rosnący poziom komputeryzacji bibliotek przyjąć należy, że wymagają one pomieszczeń przystosowanych do nowych technologii i sposobów pracy. Tymczasem mała funkcjonalność lokali bibliotecznych, niewielka ich powierzchnia, zły stan techniczny budynków i brak odpowiedniego wyposażenia często negatywnie oddziałują na ich działalność, zaś bariery architektoniczne dodatkowo ograniczają dostęp do nich osobom starszym lub niepełnosprawnym. Zaledwie 1511 placówek mieści się w obiektach przystosowanych do wózków inwalidzkich, co stanowi 17,9% ogółu wszystkich bibliotek. Procent obiektów z dostępem dla wózków inwalidzkich różni się znacznie w miastach i na wsi. Jeśli na terenach miejskich „aż” 26,8% bibliotek jest przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, to na terenach wiejskich jest to zaledwie 13,3% bibliotek.

Przeciętna powierzchnia polskiej biblioteki publicznej to obecnie 113,3 metra kwadratowego. W miastach to zwykle ok. 210,4 metra kwadratowego, zaś na wsi trzykrotnie mniej, czyli 62,5 metra kwadratowego.

Dodatkowych informacji dostarczają badania zrealizowane przez MillwardBrown dla Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego na potrzeby Programu Rozwoju Bibliotek. Według nich

najwięcej osób, które deklarują, że nie skorzystały z usług kulturalno-edukacyjnych podaje jako powód „brak dostępu” do tych usług. Powyższą tezę ilustruje wykres:

Źródło: <http://www.frsl.org.pl/pl/publikacje.php>

Digitalizacja

Zgodnie z dokumentem roboczym pn.: „Program digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009-2020”, digitalizację polskich zasobów kultury, prowadzoną przez biblioteki, muzea i archiwa, charakteryzuje rozproszenie inicjatyw oraz brak koordynacji działań. Jako przyczyny takiego stanu rzeczy można wskazać przede wszystkim następujące czynniki:

1. Brak dostatecznego systemu finansowania prac digitalizacyjnych na szczeblu centralnym,
2. Niski poziom wiedzy dotyczącej wagi procesu digitalizacji polskich dóbr kultury wśród osób zarządzających instytucjami kultury,
3. Brak świadomości znaczenia gromadzenia i trwałego przechowywania zdigitalizowanych i naturalnych dokumentów cyfrowych dla polskiego dziedzictwa narodowego.

Koordinacja procesu digitalizacji jest szczególnie istotna w przypadku bibliotek, gdyż istnieje niebezpieczeństwo digitalizacji tych samych dokumentów w różnych ośrodkach. W przypadku archiwów i muzeów, z racji na duże zróżnicowanie zasobu, takie ryzyko jest znikome. Digitalizacja materiałów audiowizualnych w wymiarze systemowym jest wyjątkowo pilna ze względu na niską trwałość nośników, których znaczna część ulec może w niedługim czasie fizycznemu rozpadowi i utracie wartościowych treści.

Większość instytucji kultury oraz archiwów nie jest w stanie finansować wyposażenia pracowni digitalizacyjnych oraz procesu digitalizacji z własnego budżetu, dlatego też z konieczności prace te są finansowane doraźnie, z funduszy strukturalnych, dotacji celowych czy projektów międzynarodowych, co nie zapewnia pracom digitalizacyjnym ciągłości i trwałości projektów.

Brak odpowiedniej infrastruktury digitalizacyjnej uniemożliwia cyfryzację zbiorów a więc uniemożliwia upowszechnienie polskiego dziedzictwa kulturowego w Internecie i dostęp do niego m.in. dla mieszkańców wsi i małych miasteczek.

Archiwa państwowe podlegające Naczelnemu Dyrektorowi Archiwów Państwowych przechowują ponad 283 km bieżących materiałów archiwalnych (przeszło 36 mln jednostek). Pierwsze próby digitalizacji zbiorów archiwalnych podjęte zostały w 1995 r. w ramach udostępniania zasobu. Planowe skanowanie materiałów po raz pierwszy rozpoczęto w Archiwum Dokumentacji Mechanicznej (obecnie Narodowe Archiwum Cyfrowe — NAC) w roku 1997, kiedy okazało się, że korzystający z zasobu fotografii częściej zamawiają materiały w wersji elektronicznej niż w postaci tradycyjnych odbitek pozytywowych wykonywanych na materiałach światłoczułych. Do końca 2005 r. w archiwach zdigitalizowano w sumie ponad 162 000

dokumentów. Łącznie zdigitalizowany zasób archiwów państwowych zajmuje ponad 36 TB pamięci. Ogółem zdigitalizowano ponad 50 zespołów archiwalnych w całości, kilkaset w dużej mierze lub częściowo.

W przypadku bibliotek pierwsze działania digitalizacyjne w bibliotekach polskich rozpoczęły się w 1995 r. Pierwszą polską biblioteką cyfrową była uruchomiona w 2002 r. Polska Biblioteka Internetowa. W roku 2004 powstała Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa, która jako pierwsza wykorzystwała oprogramowanie do budowy i zarządzania bibliotekami cyfrowymi dLibra. Ocena liczby zdigitalizowanych obiektów bibliotecznych w Polsce jest przedsięwzięciem złożonym ze względu na brak koordynacji działań oraz stosowane przez poszczególne biblioteki różnice w terminologii. W lipcu 2009 roku poprzez Internet dostępnych było ok. 270 tys. obiektów cyfrowych, będących wynikiem digitalizacji zasobów bibliotecznych. Liczby te jednak nie określają całkowitej skali rezultatów prac digitalizacyjnych w Polsce.

Zgodnie z zaleceniami ICOM/UNESCO zagadnienia digitalizacji zbiorów rozpatrywane są łącznie z zagadnieniami tworzenia inwentarzy elektronicznych. Zgodnie z właściwymi rozporządzeniami Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do Ustawy o muzeach, podstawowy rekord informacji o obiekcie muzealnym musi obecnie zawierać jego cyfrową reprodukcję. Pierwsze prace nad utworzeniem inwentarzy elektronicznych w muzeach w Polsce rozpoczęte zostały w latach osiemdziesiątych XX w., w 1989 r. istniały już systemy bazodanowe (tekstowe w systemie DOS) w Muzeum Narodowym w Warszawie i Muzeum Narodowym w Poznaniu. W 1995 roku wykonane zostało pierwsze badanie zaawansowania procesu komputeryzacji polskich muzeów. Badanie to powtórzono w 2001 roku i była to ostatnia publicznie ogłoszona analiza tego rodzaju. Prace nad digitalizacją muzealiów są niezwykle pilne. Waga prac jest mierzona zarówno korzyściami niematerialnymi (edukacja), jak i finansowymi (promocja regionu, turystyka itp.). W latach 2006–2008 głównym zagadnieniem podnoszonym w aspekcie informatyzacji muzeów było już jednak nie tyle tworzenie bazy danych (inwentarz elektroniczny), co zintensyfikowanie cyfryzacji wizualizacji zbiorów oraz ustalenie norm bezpieczeństwa danych, ich transferu oraz metody i miejsca przechowywania danych i ich kopii.

W przypadku materiałów audiowizualnych, zgodnie z danymi z grudnia 2008 r., zasoby FilMOTEKI Narodowej liczą ok. 15 000 filmów. Rozpoczęto prace nad ich digitalizacją, począwszy od filmów przedwojennych. 1 godzina zdigitalizowanego filmu w formacie 2K wymaga ok. 1,1 TB powierzchni dyskowej. Zasoby szkół filmowych obejmują ok. 7 tys. godzin filmów krótkometrażowych, ok. 1 tys. godzin etud szkolnych, ok. 5 tys. godzin filmów nieszkolnych. Dodatkowo zbiory filmowe zgromadzone m.in. w takich instytucjach jak Wytwórnia Czołówka, Archiwum Wytwórni Filmów Oświatowych w Łodzi to ok. 2000 filmów.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że wielkość zasobów audiowizualnych jest obliczana zazwyczaj nie ilością posiadanych obiektów cyfrowych, jak ma to miejsce w przypadku zbiorów archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych, lecz wielkością powierzchni dyskowej niezbędnej do ich archiwizacji.

Analiza SWOT

Mocne strony

1. Ogólnopolski zasięg programu.
2. Pierwszy program rządowy wspierający rozwój infrastruktury lokalnych instytucji kultury.
3. Mechanizmy kontroli trwałości (przez 5 lat) pozwalające na utrzymanie standardu nowoczesnej instytucji kultury po zakończeniu inwestycji.
4. Kompatybilność programu z innymi programami skierowanymi do lokalnych instytucji kultury, w szczególności z programem internetyzacji bibliotek gminnych realizowanym przez Telekomunikację Polską S.A. oraz Programem Rozwoju Bibliotek realizowanym przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.
5. Wzmocnienie programu działaniami (szkolenia) mającymi na celu uzyskanie przez pracowników gminnych instytucji kultury nowych kompetencji zawodowych.
6. Szybka i kompleksowa informacja o programie udzielana na poziomie regionu przez wojewódzkie instytucje kultury będące partnerem operatora.
7. Scentralizowana i systematyczna digitalizacja dziedzictwa kulturowego

8. Rozpoczęcie bezpiecznej archiwizacji dokumentów cyfrowych

Słabe strony

1. Bariera wymaganego minimalnego wkładu własnego wnioskodawcy.
2. Zwiększone koszty utrzymania obiektu instytucji kultury zmodernizowanego zgodnie z założonymi w programie standardami.
3. Niskie zainteresowanie lokalnej administracji samorządowej rozwojem działalności kulturalnej
4. Możliwy brak zainteresowania dla wspierania prac modernizacyjnych w gminach przez województwa samorządowe.
5. Brak świadomości korzyści wynikających z digitalizacji wśród pracowników instytucji kultury i odbiorców

Szanse

1. Wzmoczone zainteresowanie gmin finansowaniem projektów infrastrukturalnych w okresie programowania UE 2007-2013.
2. Wzmoczone zainteresowanie gmin finansowaniem projektów bibliotecznych w okresie wyborów samorządowych (2010).
3. Wzmoczone zainteresowanie gmin finansowaniem projektów dzięki promocji małych bibliotek w ramach programów realizowanych przez Instytut Książki oraz Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.
4. Wsparcie programu przez organizacje biblioteczne, m. in. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich oraz Bibliotekę Narodową i Krajową Radę Biblioteczną.
5. Stymulacja, edukacji i dydaktyki wszystkich szczebli. Dobra kulturowe w postaci analogowej dostępne nielicznym po digitalizacji będą dostępne dla wszystkich
6. Podniesienie rangi i znaczenia regionalnych instytucji kulturalnych, zarówno jako wytwórców treści kulturowych (ośrodki podejmujące digitalizację) jak i punktów dostępu do nich (instytucje mniejsze: archiwa różnych instytucji kultury, biblioteki gminne itp.)

Zagrożenia

1. Brak zaangażowania władz gminnych w finansowanie zmodernizowanych obiektów po zakończeniu programu.
2. Brak umiejętności wnioskodawcy w zastosowaniu procedur przewidzianych w programie.
3. Zagrożenie dotyczące możliwości wykorzystania pomieszczeń instytucji kultury niezgodnie z założeniami programu.
4. Skomplikowanie i przewlekłość procedur przetargowych.
5. Brak wykwalifikowanej kadry dla instytucji kultury wybudowanych lub zmodernizowanych w ramach programu.
6. W przypadku braku działań digitalizacyjnych Możliwość całkowitej utraty części zagrożonych obiektów kultury

II. Cel strategicznym programu

Program KULTURA+ został stworzony w celu poprawy dostępu do kultury i zwiększenia uczestnictwa w kulturze w społecznościach lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem gmin wiejskich i miejsko-wiejskich.

III. Cele szczegółowe programu

Szczegółowe cele Programu KULTURA+ to:

1. Wzmocnienie potencjału i roli gminnych bibliotek publicznych.
2. Wzmocnienie potencjału i roli gminnych domów kultury.

3. Poszerzenie i ułatwienie dostępu do cyfrowych zasobów polskiego dziedzictwa kulturowego za pośrednictwem Internetu mieszkańcom Polski, zwłaszcza wsi i małych miast.

IV. Priorytety programu

Odpowiednio do wyznaczonych celów szczegółowych Program KULTURA+ został podzielony na trzy priorytety:

Priorytet 1: Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek – zadaniem priorytetu jest rozwój bazy lokalowej gminnych bibliotek publicznych.

Priorytet 2: Dom Kultury+. Infrastruktura domów kultury – zadaniem priorytetu jest rozwój bazy lokalowej oraz wyposażenia gminnych domów kultury.

Priorytet 3: Digitalizacja – zadaniem priorytetu jest wsparcie digitalizacji zasobów kultury poprzez zakup sprzętu do digitalizacji, sam proces digitalizacji oraz cyfrowe upowszechnianie zdigitalizowanych zbiorów.

V. Adresaci programu

Grupą docelową, a więc końcowym beneficjentem programu, są wspólnoty lokalne zamieszkujące gminy wiejskie, miejsko-wiejskie oraz małe gminy miejskie, których liczba mieszkańców nie przekracza 15 000.

Bezpośrednimi beneficjentami programu (instytucjami uprawnionymi do wnioskowania o dotację) są:

1. samorządowe instytucje kultury,
2. państwowe instytucje kultury,
3. archiwa państwowe,
4. instytucje filmowe.

Zakres uprawnionych wnioskodawców zmienia się w zależności od priorytetu Programu KULTURA+. W Priorytecie 1 i 2 uprawnionymi wnioskodawcami są jedynie samorządowe instytucje kultury (odpowiednio biblioteki w Priorytecie 1 i domy kultury w Priorytecie 2), dla których organizatorem jest gmina wiejska, miejsko-wiejska lub mała gmina miejska do 15 000 mieszkańców. W Priorytecie 3 lista uprawnionych wnioskodawców obejmuje zarówno samorządowe, jak i państwowe instytucje kultury, a także archiwa państwowe i instytucje filmowe.

Program realizowany będzie na terenie całego kraju w ramach corocznych naborów wniosków. Alokacja jest przyznawana oddzielnie na poszczególne województwa z uwzględnieniem trybu konkursowego w priorytecie 3: Digitalizacja. Wysokość alokacji jest uzależniona od stosunku liczby uprawnionych beneficjentów w danym województwie do ogólnej liczby beneficjentów uprawnionych do składania wniosków. W przypadku niewykorzystania środków przeznaczonych w alokacji, środki te mogą zostać wykorzystane do sfinansowania projektów w innych województwach.

VI. Zgodność programu z europejskimi planami rozwoju

Program KULTURA+ jest zgodny z politykami kulturalnymi Polski i Unii Europejskiej.

Punktem wyjścia do rozważań na temat kultury w Unii Europejskiej jest artykuł 151 Traktatu WE, w oparciu o który Komisja Wspólnot Europejskich w dniu 10 maja 2007 r. wydała Komunikat dotyczący *Europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata* [KOM(2007) 242]. W Komunikacie po raz pierwszy pojawiają się cele *Europejskiej agendy kultury* będące wyznacznikiem działań UE w przyszłości:

- propagowanie różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego;
- **propagowanie kultury w celu pobudzenia kreatywności w ramach strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia;**
- propagowanie kultury jako istotnego elementu w stosunkach międzynarodowych Unii.

Rada Unii Europejskiej „podkreślając, że kultura i twórczość są istotnymi bodźcami do rozwoju osobistego, spójności społecznej, wzrostu gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy, innowacji i konkurencyjności” uchwaliła w dniu 16 listopada 2007 r. *Rezolucję dotyczącą europejskiego planu działań na rzecz kultury* (2007/C 287/01). W jej celach szczegółowych odnoszących się do celu strategicznego jakim jest „propagowanie kultury jako katalizatora twórczości w ramach strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu, zatrudnienia, innowacji i konkurencyjności, zapisano m.in.:

„- promowanie dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza poprzez przemieszczanie kolekcji oraz **wspieranie procesu cyfryzacji**, mając na względzie poprawę dostępu ludności do różnych kulturowych i językowych form wyrazu,

- **propagowanie lepszego wykorzystania wzajemnych związków między kulturą a edukacją**, w szczególności poprzez wspieranie edukacji artystycznej i aktywnego uczestnictwa w działalności kulturalnej, mając na względzie rozwój kreatywności i innowacyjności,

- dołożenie starań w celu zapewnienia możliwości szkolenia z dziedziny biznesu i przedsiębiorczości osobom działającym zawodowo w branży kultury i branży twórczej”.

W załączniku do *Rezolucji* zawierającym priorytetowe obszary działań na lata 2008-2010 zaplanowano m.in. „promowanie dostępu do kultury, w szczególności przez promowanie dziedzictwa kulturowego, różnorodności językowej, cyfryzacji, turystyki kulturalnej, wzajemnych związków z edukacją, zwłaszcza edukacją artystyczną, i częstszego przemieszczania kolekcji dzieł sztuki” (Priorytet 2). Natomiast w *Konkluzjach Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2008-2010* (2008/C 143/06) w odniesieniu do Priorytetu 2 przed państwami członkowskimi postawiono cel zdefiniowany jako: „osiągnięcie efektu synergii [kultury] z edukacją”.

Program KULTURA+ wpisuje się w powyższe założenia polityki kulturalnej UE przez wspieranie modernizacji bazy materialnej instytucji kultury oraz digitalizację zasobów dziedzictwa kulturowego. Tym samym zakłada tworzenie nowoczesnych i samodzielnych placówek, poprawia dostęp do kultury i uczestnictwo w kulturze oraz rozwija możliwości wspierania nieformalnej edukacji kulturalnej.

Priorytet Digitalizacja jest komplementarny z założeniami Unii Europejskiej dotyczącymi udostępniania on-line europejskiego dziedzictwa kulturowego poprzez tworzenie wirtualnej europejskiej biblioteki oraz realizację inicjatywy „i2010” dotyczącej bibliotek cyfrowych. W *Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów I2010: Biblioteki Cyfrowe* COM (2005) 465 wydanym 30 września 2005 Komisja pozytywnie ustosunkowała się do idei utworzenia wirtualnej europejskiej biblioteki, która ma służyć udostępnianiu wszystkim zainteresowanym europejskiego dorobku kulturalnego i naukowego. W ramach realizacji tej idei, Komisja przedstawiła inicjatywę na rzecz

bibliotek cyfrowych: „i2010”, której pierwszym etapem ma być digitalizacja, udostępnienie on-line oraz konserwacja w formie cyfrowej europejskiego dziedzictwa kulturowego. Inicjatywa na rzecz bibliotek cyfrowych ma sprawić, że europejskie zasoby informacji będą mogły być łatwiej i w bardziej interesujący sposób wykorzystywane w Internecie i posłużą docenieniu europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystaniu go w celach edukacyjnych, zawodowych i rekreacyjnych.

7 grudnia 2007 roku Rada Unii Europejskiej przyjęła *Konkluzje Rady w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych* (2006/C 297/01). W dokumencie tym Rada przyjmuje komunikat i zalecenie Komisji Europejskiej w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych, które są częścią inicjatywy „i2010: biblioteki cyfrowe”. Rada jednocześnie uznaje, że

„- dziedzictwo kulturowe, dorobek kulturowy oraz formy ekspresji kulturowej są ucieleśnieniem i wyrazem wspólnych i podstawowych wartości Unii Europejskiej, a zarazem świadczą o zróżnicowaniu kulturowym i językowym Europy;

- dorobek kulturowy ma kluczowe znaczenie społeczne i gospodarcze. Wśród obywateli, jak i w środowisku naukowym, istnieje rzeczywiste zapotrzebowanie na zasoby cyfrowe. Dzięki digitalizacji i udostępnieniu naszego dziedzictwa kulturowego w Internecie możliwe jest pobudzenie twórczych wysiłków i wspieranie działań w innych dziedzinach, takich jak uczenie się i turystyka, a tym samym wzmacnianie konkurencyjności i wzrostu w całej Europie zgodnie ze strategią lizbońską.”

Rada Unii Europejskiej zachęca państwa europejskie „aby zajęły się kwestiami związanymi z digitalizacją i udostępnianiem w Internecie dorobku kulturowego oraz kwestią ochrony zasobów cyfrowych, określonymi w zaleceniu Komisji (...)” Takie działania mają służyć współpracy przy tworzeniu europejskiej biblioteki cyfrowej.

VII. Zgodność programu z polskimi planami rozwoju

W odniesieniu do rządowych planów rozwoju Polski ogłoszonych w 2008 r. i zapisanych w dokumencie „Strategiczny plan rządzenia” Program KULTURA+ wpisuje się w dwa z czterech filarów rozwoju, wypełniając tym samym takie postulaty jak:

filary „Dynamiczny rozwój”	– rozwój regionalny i lokalny	– integrowanie metropolii z ośrodkami o znaczeniu subregionalnym
		– solidarność rozwojowa z regionami peryferyjnymi
		– rozwój obszarów wiejskich
	– polityka równych szans	– wsparcie aktywnego wychodzenia z wykluczenia
		– równy dostęp do usług publicznych
		– polityki antydyskryminacyjne
filary „Wzrost zaufania i dumy”	– edukacja obywatelska	– promocja wolności, otwartości, tolerancji i równości, jako czynników zwiększających kapitał społeczny
	– rozwój społeczeństwa obywatelskiego	– partnerstwo i partycypacja – rozwój dialogu społecznego i obywatelskiego
		– wzrost zdolności do współpracy
	– budowa wizerunku Polski	– rozwój kultury

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) wyznacza cele oraz identyfikuje obszary i działania, jakie będą podejmowane w latach 2007 – 2015 w celu realizacji zawartej w dokumencie wizji Polski. Uwzględnia jednocześnie najważniejsze trendy rozwoju światowej gospodarki oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w odnowionej Strategii Lizbońskiej. „Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i ich rodzin.” Cel główny, a także problemy społeczno – gospodarcze wynikające z zapóźnień rozwojowych wskazują na następujące priorytety wskazane w dokumencie:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki
2. **Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej**
3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości
4. **Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa**
5. **Rozwój obszarów wiejskich**
6. **Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.**

Priorytety te określają najważniejsze kierunki i główne działania, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie celu głównego SRK.

Poszczególne priorytety Programu KULTURA+ wpisują się w priorytety 2, 4, 5 i 6 Strategii.

W poniższej tabeli przedstawiono, które z poszczególnych priorytetów SRK i postulatów w nich zawartych realizowane są przez działania Programu KULTURA+:

Priorytet SRK:	Postulaty zawarte w priorytecie SRK realizowane w ramach Programu KULTURA+:	Działania w ramach Programu KULTURA +:
2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej	– Modernizacja i rozbudowa infrastruktury, w tym również inwestycje w obiekty usług społecznych, a także	– Inwestycje w infrastrukturę instytucji kultury; – Poprawa jakości usług placówek

	<p>wzmocnienie zasobów kadrowych tych placówek;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zapewnienie dostępu do usług społecznych; – Rozwój infrastruktury oświaty: stworzenie warunków do kształcenia zawodowego, upowszechnienie uczenia się przez całe życie; – Inwestycje w obiekty usług społecznych; – Inwestycje w infrastrukturę kultury. 	<p>edukacyjno–kulturalnych.</p>
<p>4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie zróżnicowanych form lokalnej i ponadlokalnej aktywności; – Wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych; – Inicjowanie i wspieranie programów edukacji społecznej służących budowaniu spójności społecznej, promowaniu postaw pro środowiskowych i tożsamości kulturowej; – Promocja polityki integracji społecznej, w tym prorodzinnej, zwłaszcza w zakresie funkcji ekonomicznych, opiekuńczych i wychowawczych; – Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach związanych z polityką społeczną. 	<ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja obiektów działalności kulturalnej oraz digitalizacja zasobów dziedzictwa narodowego ma służyć tworzeniu nowoczesnych instytucji kultury sprzyjających aktywności lokalnych środowisk i integracji społecznej. – Poprawa infrastruktury i rozwój technologii ma na celu zwiększenie uczestnictwa w kulturze oraz zapobieganie wykluczeniu na terenach wiejskich i w małych miejscowościach.
<p>5. Rozwój obszarów wiejskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszanie różnic cywilizacyjnych pomiędzy miastem, a wsią; – Rozwój pozarolniczej aktywności wsi; – Rozwój i poprawa infrastruktury technicznej i społecznej na obszarach wiejskich, w tym modernizacja przestrzeni publicznej, obiektów pełniących funkcje kulturalne i rekreacyjne; – Wzrost jakości kapitału ludzkiego mieszkańców wsi poprzez, między innymi, szkolenia podnoszące 	<ul style="list-style-type: none"> – Inwestycje w infrastrukturę kulturalną wsi; – Umożliwienie dostępu do cyfrowych zasobów polskiego dziedzictwa kulturowego za pośrednictwem Internetu dla mieszkańców wsi i małych miasteczek o utrudnionym dostępie do zasobów kultury w większych miastach; – Poprawa jakości usług placówek edukacyjno–kulturalnych ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich i miejskich wiejsko-wiejskich.

	<p>kwalfikacje zawodowe mieszkańców obszarów wiejskich oraz inne inicjatywy służące rozwojowi kapitału ludzkiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktywizacja społeczności lokalnych (szczególnie wzmacnianie działań na rzecz rozwoju organizacji pozarządowych i wolontariatu); – Rozwój szans dzieci i młodzieży wiejskiej. 	
6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.	<ul style="list-style-type: none"> – Wyrównywanie szans rozwojowych regionów Polski poprzez rozwój obszarów wiejskich; – Wzrost konkurencyjności regionów poprzez wspieranie rozwoju infrastruktury (w tym edukacyjnej i kulturalnej) oraz kapitału ludzkiego; – Wyrównanie szans rozwojowych obszarów problemowych; – Wspieranie samorządów i organizacji pozarządowych w działaniach angażujących społeczności lokalne i instytucje rozwoju lokalnego do podejmowania inicjatyw na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego. 	<ul style="list-style-type: none"> – Inwestycje w infrastrukturę instytucji kultury w regionach; – Włączenie i wspieranie samorządów lokalnych oraz organizacji pozarządowych we współpracę z instytucjami kultury na rzecz rozwoju i animacji życia lokalnej społeczności.

Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” ma na celu opracowanie długoterminowej wizji strategicznej dla Polski. Wskazuje dziesięć wyzwań, jakie powinny być podjęte w perspektywie najbliższych dwudziestu lat:

1. Wzrost i konkurencyjność;
2. Sytuacja demograficzna;
3. Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy;
4. Odpowiedni potencjał infrastruktury;
5. Bezpieczeństwo energetyczno – klimatyczne;
6. Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego;
7. Solidarność i spójność regionalna;
8. Poprawa spójności społecznej;
9. Sprawne państwo;
10. Wzrost kapitału społecznego Polski.

Założenia Programu KULTURA+ w szczególności odpowiadają na wyzwania związane z, odpowiednim potencjałem infrastruktury (wyzwanie 4), gospodarką opartą na wiedzy i rozwojem kapitału ludzkiego (wyzwanie 6), solidarnością i spójnością społeczną (wyzwanie 7), poprawą spójności społecznej (wyzwanie 8) oraz wzrostem kapitału społecznego (wyzwanie 10).

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020 określa cel strategiczny polityki kulturalnej państwa jakim jest „zrównoważenie rozwoju kultury w regionach”. Program KULTURA + wpisuje się w cel strategiczny jak i następujące cele częściowe.:

- „1. Wzrost efektywności zarządzania sferą kultury.”
- „2. Zmniejszenie dysproporcji regionalnych w rozwoju i dostępie do kultury.”
- „3. Wzrost udziału kultury w PKB.”
- „4. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kultury. Wzrost uczestnictwa w kulturze.”
- „5. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kultury.”
- „6. Wzrost uczestnictwa w kulturze.”
- „11. Wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury.”

Program „KULTURA +” przyczyni się również do osiągnięcia efektów założonych w *Strategii*:

- „Zmniejszenie dysproporcji w dostępie do kultury w regionach”,
- „Zwiększenie udziału kultury w PKB”,
- „Radikalna poprawa podstawowej infrastruktury kultury i stanu zabytków”,
- „Wykształcenie więzi między kulturą, edukacją i nauką w kształtowaniu kapitału społecznego”.

VIII. Formuła programu

Dla Programu KULTURA+ proponowana jest formuła wieloletniego programu rządowego, przyjętego w drodze procedur zdefiniowanych w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Zastosowanie rozwiązania, w którym program będzie funkcjonował w formule wieloletniego programu rządowego, gwarantuje stabilność jego podstaw prawnych, a także dłuższą (niż kontekst jednego roku) perspektywę realizacji.

Realizacja programu przewidziana jest na 5 lat.

Podstawą prawną określającą zasady przyznawania środków w ramach programu są:

1. ustawa z 25 października o prowadzeniu i organizowaniu działalności kulturalnej
2. Rozporządzenie Ministra z dnia 1 września 2005 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, szczegółowego trybu składania wniosków o udzielanie dotacji oraz trybu przekazywania i rozliczania udzielonych dotacji.

IX. Operatorzy programu

Operatorami Programu będą:

- Instytut Książki w Priorytecie 1: Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek
- Narodowe Centrum Kultury w Priorytecie 2: Dom Kultury+. Infrastruktura domów kultury
- Narodowy Instytut Audiowizualny w Priorytecie 3: Digitalizacja

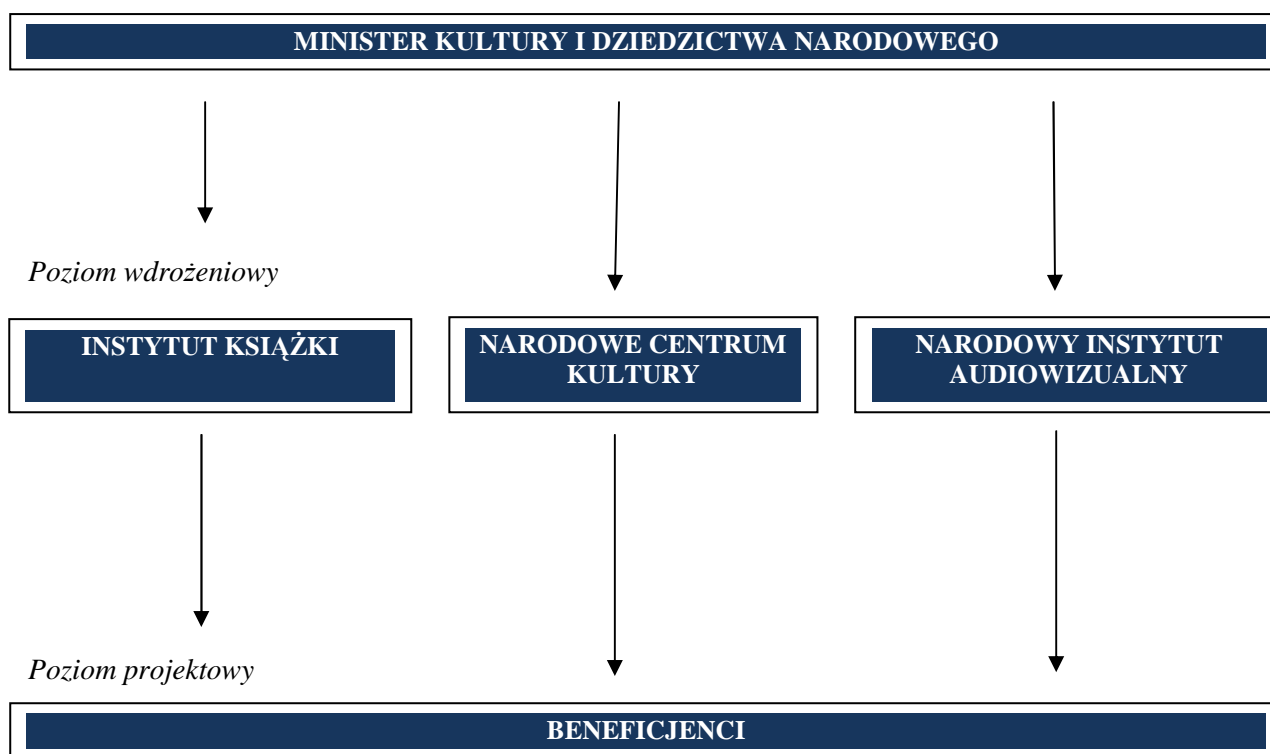
Koszty ponoszone przez Operatorów (m.in. na :nabór wniosków, procedurę ich rozpatrywania, kontrolę, monitoring) finansowane będą ze środków przeznaczonych na realizację WPR Kultura +.

X. Układ instytucjonalny programu

Dwoma najważniejszymi podmiotami w układzie instytucjonalnym programu są Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako organ administracji centralnej udzielający dotacji oraz samorządowa lub państwowa instytucja kultury, względnie archiwa państwowe i instytucje filmowe, jako beneficjent.

Schemat instytucjonalny programu

Poziom strategiczny

Na poziomie wdrożeniowym przewiduje się współpracę instytucjonalną z samorządami województw oraz wojewódzkimi instytucjami kultury.

Szczegółowe zadania jednostek tworzących system instytucjonalny programu:

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

1. Zarządzanie strategiczne programem, w tym: ustalanie zasad współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, monitoring skuteczności realizacji programu, przygotowywanie zbiorczych sprawozdań dla: Rady Ministrów, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Najwyższej Izby Kontroli.

2. Zapewnienie środków budżetu państwa na realizację programu i zapewnienie stabilnej sytuacji finansowej na jego rozwój.

Operator priorytetu

1. Zarządzanie strategiczne Priorytetem.
2. Opracowanie i wdrożenie procedur niezbędnych do uruchomienia i realizacji danego Priorytetu.
3. Promocja programu i upowszechnianie informacji w skali ogólnopolskiej.
4. Zarządzanie operacyjne Priorytetem.
5. Promocja Priorytetu i upowszechnianie informacji na poziomie regionalnym.
6. Prowadzenie szkoleń dla potencjalnych beneficjentów.
7. Ogłaszanie naborów wniosków o dofinansowanie.
8. Organizacja i prowadzenie oceny projektów.
9. Organizacja procesu zawierania umów o dofinansowanie.
10. Obsługa procesu płatności.
11. Kontrola projektu na miejscu (w szczególności na etapie rozliczenia końcowego).
12. Organizacja i prowadzenie rzeczowego, finansowego oraz jakościowego monitoringu Priorytetu w skali ogólnopolskiej.
13. Ewaluacja Priorytetu w kontekście obowiązujących procedur zarządzania oraz jakości realizacyjnej programu.

Rekomenduje się również wykorzystanie w procesie monitorowania rezultatów programu potencjału i kompetencji samorządowych instytucji kultury na poziomie wojewódzkim (w przypadku Biblioteki+ wojewódzkich bibliotek publicznych, w przypadku Domu Kultury+ wojewódzkich domów kultury). Powierzone im zostaną zadania z zakresu:

1. Współpraca z urzędami marszałkowskimi w upowszechnianiu informacji o danym priorytecie programu w skali regionalnej.
2. Prowadzenie kontroli trwałości projektów.
3. Zapewnienie udziału pracowników w procesie oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie projektów w ramach danego priorytetu.

Samorządowe instytucje kultury / państwowe instytucje kultury / archiwa państwowe

1. Składanie wniosków o dofinansowanie inwestycji w ramach poszczególnych priorytetów programu.
2. Zapewnienie wkładu własnego na realizację projektu.
3. Realizacja dofinansowanych projektów.
4. Zapewnienie finansowania projektu po jego zakończeniu.
5. Osiągnięcie standardów merytorycznych deklarowanych na etapie składania wniosku o dofinansowanie.
6. Prowadzenie monitoringu i sprawozdawczości z realizacji projektu.

XI. Procedura ubiegania się o dofinansowanie

Realizacja poszczególnych elementów procedury ubiegania się o dofinansowanie we wszystkich priorytetach odbywa się w formie elektronicznej i papierowej.

Obieg dokumentów w procesie wnioskowania o dofinansowanie stanowi prostą i znaną w samorządach lokalnych ścieżkę wyboru i wdrażania projektów w ramach programu. System wyboru projektów opiera się o schemat: złożenie wniosku – ocena formalna – ocena merytoryczna – ranking projektów – decyzja o dofinansowaniu. Celem oceny merytorycznej jest wyłonienie najlepszych projektów (poprzez przyznanie im punktacji) spośród tych, które spełniły wymagania formalne i utworzenie rankingu. Na etapie merytorycznym ocenie podlegać będzie deklarowany przez wnioskodawców poziom standardów organizacyjnych, funkcjonalnych i programowych po zakończeniu inwestycji realizowanej w ramach programu.

Osiągnięcie przez wnioskodawcę standardów określonych w kryteriach zadeklarowanych na etapie składania wniosków o dofinansowanie, poddane zostanie szczegółowej weryfikacji formalnej i merytorycznej podczas procesu kontroli trwałości. W związku ze specyfiką realizacji programu i jego wpisywaniem się w ustawę o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zapewnia się beneficjentowi możliwości złożenia protestu, zgodnie z procedurą wynikającą z ww. ustawy.

Fakt złożenia wniosku w którymkolwiek z priorytetów programu nie może być traktowany jako gwarancja uzyskania dotacji.

Procedura ubiegania się o dotację:

Lp.	Czynność	Podmiot	Czas ¹ (dni robocze)
1.	Ogłoszenie przez Operatora konkursu w ramach priorytetu	Operator	Rozpoczęcie procesu
2.	Złożenie wniosków przez uprawnionych wnioskodawców u Operatora	Wnioskodawca	60
3.	Ocena formalna wniosków (ocena o charakterze zero/jeden)	Operator	30
4.	Ewentualne wezwanie do korekt i uzupełnień	Operator	
5.	Ewentualne korekty i uzupełnienia	Wnioskodawca	7
6.	Zakończenie oceny formalnej – możliwość odrzucenia wniosków, które nie spełniają kryteriów formalnych	Operator	maks. 37
7.	Ocena merytoryczna wniosków w oparciu o kryteria merytoryczne – możliwość odrzucenia wniosków nie spełniających kryteriów merytorycznych	Komisja Konkursowa powołana przez z Operatora	30
8.	Możliwość złożenia wyjaśnień ze strony beneficjentów	Wnioskodawca	7
9.	Ustalenie listy projektów do dofinansowania	Operator	maks. 37
10.	Podpisanie umów dofinansowania i przekazanie dotacji	Operator – Wnioskodawca (Beneficjent)	15
11.	Realizacja projektów	Beneficjent	12 lub 24 miesiące
12.	Złożenie sprawozdań	Beneficjent	Zgodnie z harmonogramem

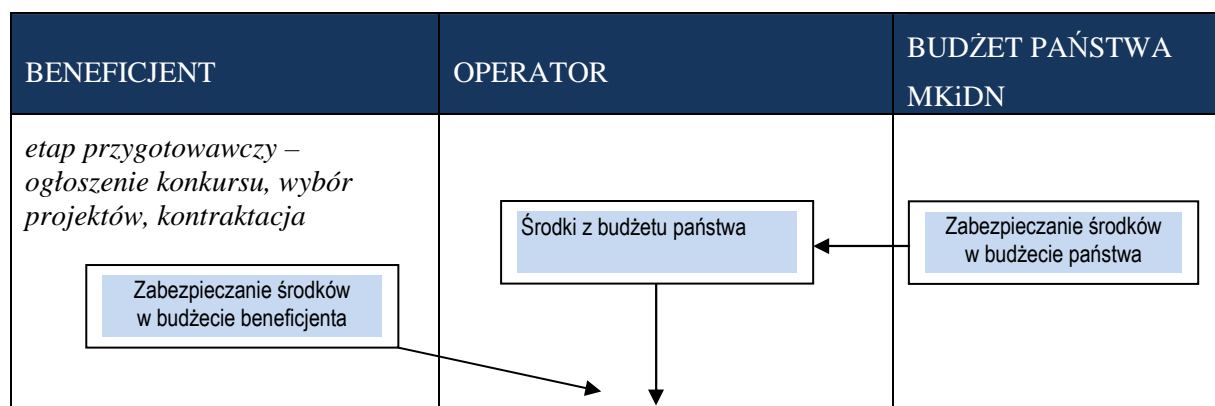
¹Por. Czas niezbędny na realizację procesów określony został jedynie szacunkowo, dane te wymagają weryfikacji i są uzależnione od obsady kadrowej, która będzie zaangażowana w przedmiotowe procesy. Przypis 1.

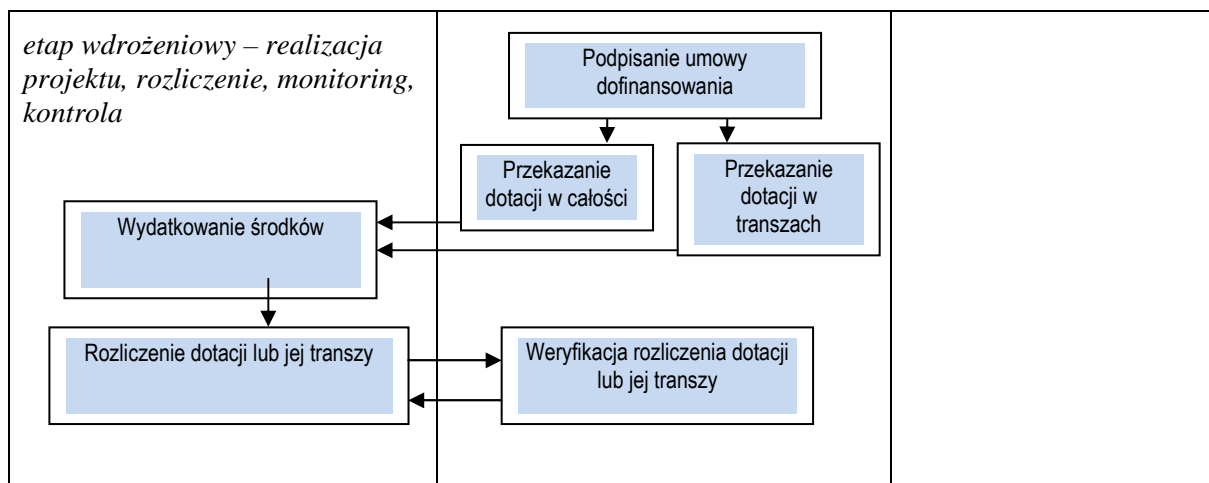
Lp.	Czynność	Podmiot	Czas ¹ (dni robocze)
13.	Zakończenie i rozliczenie projektu	Beneficjent	Zgodnie z harmonogramem
14.	Kontrola realizacji inwestycji	Operator	W trakcie lub po zakończeniu realizacji
15.	Kontrola trwałości projektu – do 5 lat po oddaniu inwestycji do użytku	Operator	do 5 lat od zakończenia projektu

XII. Przepływy finansowe

Procedura zapewnienia finansowania i związane z nią przepływy finansowe zakładają następujące czynności:

1. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego informuje operatora o kwocie przeznaczonej w ramach programu na poszczególne priorytety w rozbiciu na poszczególne lata.
2. Środki budżetu państwa przyznawane są operatorowi w rocznych ratach każdorazowo po zakończeniu procedury wyboru beneficjentów.
3. Operator ogłasza nabór wniosków o dofinansowanie.
4. Wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie projektu w ramach priorytetu składają wniosek o dofinansowanie w siedzibie operatora.
5. Operator dokonuje oceny zgłoszonych wniosków, tworzy listę rankingową i przedstawia do decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
6. Wnioskodawca zawiera umowę o dofinansowanie projektu z operatorem, w oparciu o którą otrzymuje dofinansowanie (wnioskodawca staje się beneficjentem).
7. Środki przekazywane są beneficjentowi w formie dotacji na wyodrębniony rachunek bankowy w terminach zapewniających finansowanie zobowiązań (w transzach) lub jako refundacja poniesionych wydatków. Wysokość transz dotacji uzależniona jest od harmonogramu rzeczowo-finansowego projektu. Transza obejmuje środki na dany rok budżetowy.
8. Rozliczenie dotacji regulowane jest w oparciu o zapisy zawieranych umów o dofinansowanie projektu.

Założono, że w ramach programu – na poziomie beneficjentów – nie będzie funkcjonował mechanizm środków niewygasających z upływem roku budżetowego. Beneficjenci będą otrzymywali środki finansowe w oparciu o harmonogram rzeczowo-finansowy (załącznik do umowy dofinansowania) w wysokości rocznego zapotrzebowania. Jeśli projekt obejmuje dłuższy okres niż rok kalendarzowy, beneficjent otrzyma transzę środków na kolejny rok.

Środki niewykorzystane i nierozliczone w danym roku będą zwracane do 31 grudnia.

XIII. Monitoring i sprawozdawczość

Sprawozdawczość i monitoring wspomagają proces zarządzania priorytetem, dostarczają informacji o rzeczowym i finansowym postępie realizacji oraz efektywności wdrażania pomocy na każdym poziomie zarządzania i wdrażania Programu. System spełnia również rolę wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach.

Opis podmiotów odpowiedzialnych za monitoring

W procesie sprawozdawczości i monitoringu programu uczestniczą:

1. Beneficjenci – realizatorzy projektów.
2. Operatorzy priorytetów (Narodowe Centrum Kultury, Instytut Książki, Narodowy Instytut Audiowizualny)
3. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (odpowiednio Departament Finansowy w zakresie sprawozdawczości finansowej i Departament Mecenatu Państwa w zakresie sprawozdawczości merytorycznej). Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego do 30 marca każdego roku w którym realizowany będzie Program przedstawia Radzie Ministrów przedstawia sprawozdanie z jego realizacji.

Opis sposobów i częstotliwość przedstawiania wyników monitoringu

Kluczowym dokumentem w zakresie zarządzania dotacją na poziomie Beneficjent-Operator będzie harmonogram rzeczowo-finansowy, stanowiący załącznik do umowy o dofinansowanie.

Harmonogram rzeczowo-finansowy określa kwoty dotacji na realizację projektu, a w szczególności precyzuje terminy, zakres i wartość kolejnych etapów projektu.

Beneficjenci zobowiązani są do składania sprawozdań z rzeczowej i finansowej realizacji projektu w cyklu półrocznym, zgodnie ze wzorem. Sprawozdanie bazuje na harmonogramie rzeczowo-finansowym. Sprawozdawany zakres rzeczowy musi mieć swoje odzwierciedlenie w dokumentacji finansowej (faktury).

Wskaźnikiem realizacji danego projektu jest stopień realizacji inwestycji liczony procentem poniesionych wydatków do planowanych wydatków ogółem na wykonanie konkretnego zadania / działania. Jednostka miary wskaźnika będzie wyrażona w procentach (%).

W przypadku Priorytetu „Digitalizacja” planuje się zastosowanie czterech wskaźników:

1. Liczba zdigitalizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych on-line,
2. liczba obiektów zdigitalizowanych w stosunku do całości zbiorów (%),
3. liczba instytucji kultury posiadających dostęp do pracowni digitalizacyjnej (z podziałem na: w siedzibie / poza siedzibą),
4. średnia liczba unikalnych użytkowników odwiedzających stronę internetową/cyfrową bibliotekę/cyfrowe archiwum/wirtualne muzeum dziennie.

Operatorzy przekazują Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego sprawozdania rzeczowe i finansowe z realizacji programu w cyklu rocznym.

Oprócz sprawozdania z rzeczowej i finansowej realizacji projektu, w ramach programu prowadzone będą dwa rodzaje kontroli:

1. kontrola na miejscu realizacji projektu – realizowana u beneficjenta w trakcie realizacji inwestycji. Kontrola na miejscu ma na celu zweryfikowanie czy beneficjent realizuje zadanie zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym i jest przeprowadzana przez Operatora. Każdy projekt podlegał będzie co najmniej jednej takiej kontroli.
2. kontrola trwałości projektu – realizowana w okresie 5 lat po rzeczowym zakończeniu realizacji projektu. Kontrola trwałości projektu ma na celu ustalenie czy w okresie 5 lat od daty finansowego zakończenia realizacji projektu beneficjent:
 - a) zachował cele projektu;
 - b) czy inwestycja nie podlegała lub nie będzie podlegać zmianom technicznym, funkcjonalnym i użytkowym;
 - c) osiągnął standardy merytoryczne deklarowane w procesie ubiegania się o dofinansowanie.

Kontrola trwałości realizowana jest przez Operatora. Każdy projekt podlegał będzie, co najmniej jednej takiej kontroli.

Wskaźniki mierzący cel główny priorytetu

Wskaźnikiem mierzącym osiągnięcie celu głównego priorytetu jest powierzchnia wybudowanych/zmodernizowanych bibliotek w ramach programu (jednostka miary: metry kwadratowe) oraz liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów (jednostka miary: sztuki).

Zasady aktualizacji programu

Operatorzy w uzasadnionych sytuacjach mogą wnioskować do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o aktualizację lub zmianę postanowień programu w ramach priorytetu. Po analizie wniosku, Minister przedstawia wniosek o aktualizację programu Radzie Ministrów.

**PRIORYTET 1: BIBLIOTEKA+
INFRASTRUKTURA BIBLIOTEK**

Operator - Instytut Książki

SPIS TREŚCI

I.	ZAŁOŻENIA I CELE PRIORYTETU	25
II.	FORMA WSPARCIA	25
III.	PRZEDMIOT DOFINANSOWANIA	25
IV.	ZAKRES CZASOWY	26
V.	UPRAWNIENI DO UBIEGANIA SIĘ O DOTACJĘ.....	26
VI.	ZAŁOŻENIA FINANSOWE PRIORYTETU.....	27
VII.	KRYTERIA MERYTORYCZNEJ OCENY WNIOSKÓW	28
VIII.	TRWAŁOŚĆ PROJEKTÓW	29
IX.	INFORMACJA I SZKOLENIA	29
X.	MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	29

I. ZAŁOŻENIA I CELE PRIORYTETU

Prezentowany dokument zawiera podstawowe założenia i informacje dotyczące priorytetu Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek, będącego częścią programu KULTURA +. W ramach priorytetu wspierana będzie modernizacja i budowa budynków bibliotek głównych w małych gminach.

Instytucją odpowiedzialną za przygotowanie, wdrożenie i realizację programu jest Instytut Książki.

Cel główny priorytetu

Priorytet „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek” realizuje pierwszy cel szczegółowy Programu KULTURA+ jakim jest wzmocnienie potencjału i roli gminnych bibliotek publicznych. Priorytet ma na celu przekształcenie bibliotek gminnych w nowoczesne centra dostępu do wiedzy, kultury oraz ośrodki życia społecznego.

Cele operacyjne priorytetu

Jako cele operacyjne priorytetu należy wskazać:

1. Dostosowanie bazy infrastrukturalnej do zmieniających się potrzeb i standardów.
2. Stworzenie warunków lokalowych do rozwijania nowych funkcji bibliotek publicznych.
3. Zwiększenie poziomu atrakcyjności usług bibliotecznych.
4. Zwiększenie liczby osób korzystających z usług bibliotek.

II. FORMA WSPARCIA

Dofinansowanie przekazywane będzie beneficjentom w ramach pomocy finansowej budżetu państwa w formie dotacji celowej. Dotacja z budżetu Państwa stanowić może maksymalnie 40% kosztów zadania. Gminna biblioteka publiczna-wnioskodawca zobowiązana będzie do zapewnienia środków własnych na inwestycje w wysokości 60% wszystkich kosztów, które łącznie z dotacją z programu stanowić będą 100% kosztów inwestycji. Zakłada się, że ok. 30 % środków własnych wnioskodawców będą stanowiły środki z budżetu samorządów województw.

Środki własne wnioskodawcy nie mogą być zastępowane innymi środkami publicznymi, z wyjątkiem środków uzyskanych od samorządów województw.

Beneficjenci będą otrzymywali środki finansowe w oparciu o harmonogram wydatków (załącznik do umowy dofinansowania).

III. PRZEDMIOT DOFINANSOWANIA

W ramach programu dofinansowane mogą być następujące typy projektów:

1. budowa biblioteki;
2. modernizacja (remont, rozbudowa, nadbudowa, odbudowa, przebudowa) istniejącego budynku biblioteki podnosząca standard obiektu.

Dofinansowaniem mogą być objęte projekty realizowane tylko w bibliotekach głównych będących samodzielnymi samorządowymi instytucjami kultury.

Projekt musi być realizowany w obiekcie (nieruchomość), którą biblioteka ma prawo dysponować na cele budowlane. Preferowane będą projekty dotyczące obiektów należących bezpośrednio do bibliotek. Docelowo po zakończeniu inwestycji obiekt powinien należeć do biblioteki.

W ramach inwestycji przewiduje się zamknięty katalog kosztów kwalifikowanych. Dofinansowanie będzie udzielone wyłącznie na:

A – koszty twarde: koszty prac budowlanych, montażowych; koszty zakupu materiałów niezbędnych do realizacji zakresu rzeczowego inwestycji; koszty zakupu i montażu wyposażenia (bez zbiorów bibliotecznych).

B – koszty miękkie (ich całkowity udział w projekcie nie może przekroczyć 5% jego wartości): koszty przygotowania dokumentacji technicznej projektu; koszty obsługi geodezyjnej; koszty realizacji zamówień publicznych integralnie powiązanych z inwestycją; koszty inspektora nadzoru; koszty związane z promocją inwestycji i źródeł jej finansowania.

W przypadku powstania na poziomie realizacji projektu tzw. oszczędności (np. wartość projektu spadnie po przeprowadzeniu postępowania przetargowego) – zaoszczędzona kwota dotacji wraz z wkładem własnym beneficjenta przeznaczona może zostać, po uzyskaniu zgody operatora, na inne cele związane z realizacją zadania.

Zakłada się, że kosztem kwalifikowanym będzie także podatek VAT w zakresie powyżej wskazanych kategorii kosztów. W przypadku uzyskania przez wnioskodawcę zwrotu podatku VAT za usługi lub dostawy opłacone z dotacji zobowiązany jest on do zwrotu równowartości otrzymanych lub rozliczonych w deklaracji VAT-7 środków finansowych na rachunek operatora w ciągu 14 dni od otrzymania zwrotu lub rozliczenia podatku

IV. ZAKRES CZASOWY

Projekty typu 1. – budowa nowego obiektu, powinny być realizowane maksymalnie w ciągu 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie inwestycji.

Projekty z pozostałych kategorii powinny być realizowane maksymalnie w ciągu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie inwestycji.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach okresy te mogą zostać wydłużone maksymalnie o 12 miesięcy (poprzez aneksowanie umowy dofinansowania).

Wnioskodawca korzystając z własnych środków może rozpocząć prace związane z realizacją zadania przed momentem podpisania umowy o dofinansowaniu inwestycji.

V. UPRAWNIENI DO UBIEGANIA SIĘ O DOTACJE

O dotacje będą mogły się ubiegać gminne biblioteki publiczne będące samodzielnymi instytucjami kultury, dla których organizatorem jest gmina wiejska, miejsko-wiejska lub mała gmina miejska (do 15 tys. mieszkańców).²

² Liczba ludności wg najbardziej aktualnych w momencie składania wniosku danych GUS.

VI. ZAŁOŻENIA FINANSOWE PROGRAMU

A. Wysokość dotacji z budżetu państwa

1. Minimalna kwota dofinansowania dla nowej inwestycji oraz rozbudowy istniejącego budynku biblioteki – 500 tys. zł;
2. Maksymalna kwota dofinansowania dla nowej inwestycji oraz rozbudowy istniejącego budynku biblioteki – 2,9 mln zł;
3. Minimalna kwota dofinansowania dla modernizacji i adaptacji budynków – 200 tys. zł;
4. Maksymalna kwota dofinansowania dla modernizacji i adaptacji budynków – 1 mln zł.

W przypadku, gdy wartość przedsięwzięcia po przeprowadzeniu postępowania przetargowego zwiększy się – dotacja przyznawana jest w wysokości wynikającej z kwoty dofinansowania zadeklarowanej we wniosku (oznacza to konieczność zaangażowania większych środków własnych).

B. Prognozy wielkości priorytetu

- Środki z rządowego programu wieloletniego pokryją 40%, kosztów inwestycji, budżety gmin i budżety województw samorządowych 60%.
- Uśredniony koszt budowy metra kwadratowego biblioteki wraz z wyposażeniem wyceniono na 4 150 zł (wycena z 2009).
- Maksymalna wartość dotacji (ze środków programu rządowego i budżetów województw) wyniesie 1 000 000 zł dla modernizacji i adaptacji budynków oraz 2 900 000 zł dla budowy nowego budynku biblioteki. W przypadku budowy nowego budynku uzyskanie maksymalnej wartości dotacji pozwoli na sfinansowanie, przy najmniejszym wymaganym wkładzie własnym, budowy 1000 m² biblioteki.
- Dofinansowanie przekazywane będzie beneficjentom w formie dotacji celowej w ramach pomocy finansowej z budżetu państwa.
- Ogłoszenie pierwszego konkursu nastąpi w 2010 roku (podpisanie umów i wypłata środków w 2011 roku). Założono zaangażowanie środków budżetu państwa w wysokości 300 mln złotych w horyzoncie 5 lat.
- Wszystkie podane wartości są kwotami brutto, zawierającymi podatek VAT.

Tabela 1. Łączna wartość inwestycji przy założeniu środków przeznaczonych na priorytet w ramach rządowego programu wieloletniego równych 300 mln zł oraz mniejszej alokacji środków na 1-szy rok funkcjonowania priorytetu.

	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
Wariant montażu finansowego	13,2%	21,7%	21,7%	21,7%	21,7%	suma
Łącznie w wariantcie 40/60	99 000 000 zł	162 750 000 zł	162 750 000 zł	162 750 000 zł	162 750 000 zł	750 000 000 zł
w tym budżet państwa	39 600 000 zł	65 100 000 zł	65 100 000 zł	65 100 000 zł	65 100 000 zł	300 000 000 zł

Źródło: opracowanie własne.

Dla powyższych danych również można oszacować liczbę m² powierzchni bibliotecznej powstałych bądź zmodernizowanych w ramach priorytetu. Prognozowane wartości wraz z podziałem na lata przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Łączna liczba m² wybudowanych i zmodernizowanych bibliotek przy założeniu środków przeznaczonych na priorytet w ramach rządowego programu wieloletniego równych 300 mln zł

Źródło: opracowanie własne.

Montaż finansowy	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
Łącznie w wariantcie 40/60	23 855 m ²	39 217 m ²	39 217 m ²	39 217 m ²	39 217 m ²	180 723 m²

Przy założeniu, że środki zostaną wykorzystane do budowy bibliotek o minimalnej wymaganej powierzchni (200 m²) można oszacować maksymalną liczbę inwestycji, których przeprowadzenie umożliwia program. Prognozowaną liczbę wraz z podziałem na lata przedstawiono w tabeli 3

Tabela 3. Maksymalna liczba inwestycji, których realizację umożliwi program

Źródło: opracowanie własne.

Wariant montażu finansowego	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
Łącznie w wariantcie 40/60	119	196	196	196	196	903

VII. KRYTERIA MERYTORYCZNEJ OCENY WNIOSKÓW

Celem oceny merytorycznej będzie wyłonienie najlepszych projektów spośród tych, które spełniły wymagania formalne i utworzenie rankingu, w oparciu o deklaracje parametrów jakie będzie spełniać biblioteka dzięki uzyskaniu dotacji.

Osiągnięcie celów programu uzależnione jest bezpośrednio od spełnienia przez nowo wybudowane lub zmodernizowane biblioteki wysokich standardów związanych z zagadnieniem obsługi użytkowników. Stąd założenie, że w momencie zakończenia inwestycji, gminna sieć biblioteczna beneficjenta będzie spełniała przynajmniej następujące kryteria:

1. Inwestycja będzie spełniała wymagania zdefiniowane w Certyfikacie Biblioteka+, w tym m.in.:
 - Budynek nowej/zmodernizowanej biblioteki zostanie zaprojektowany w ten sposób, aby większość zbiorów było osiągalnych w wolnym dostępie; będzie on ponadto w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych, zaopatrzone w sprzęt informatyczny odpowiednio do liczby obsługiwanych czytelników i czynny co najmniej 40 godzin w tygodniu.

- Minimalna powierzchnia Biblioteki+ wyniesie 200 m², przy czym będzie ona wzrastać proporcjonalnie w zależności od liczby osób zamieszkujących w rejonie obsługi bezpośredniej;
- W bibliotece będzie zatrudniona profesjonalnie przygotowana kadra (cały personel z przygotowaniem merytorycznym), co zapewni najwyższy standard obsługi.
- Minimum 50% zbiorów będzie wprowadzonych do zintegrowanego systemu komputerowego, dostępnego zarówno w lokalu biblioteki, jak i zdalnie poprzez przeglądarkę internetową, zgodnego z obowiązującym standardem MARC21.

VIII. TRWAŁOŚĆ PROJEKTÓW

Gminna Biblioteka Publiczna oraz jednostka samorządu terytorialnego, która jest jej organizatorem są zobowiązane do zapewnienia finansowania działania biblioteki co najmniej przez 5 lat po zakończeniu realizacji inwestycji w sposób opisany w umowie. Finansowanie przedsięwzięcia rozumiane jest jako pokrycie kosztów eksploatacji bieżącej obiektu, kosztów funkcjonowania biblioteki oraz zapewnienie środków na osiągnięcie/utrzymanie deklarowanych we wniosku standardów.

W przypadku niewykonania umowy zgodnie z jej warunkami, przekazane beneficjentowi środki finansowe podlegają zwrotowi wraz z odsetkami liczonymi jak od zaległości podatkowych, w oparciu o tryb egzekucji administracyjnej.

IX. INFORMACJA I SZKOLENIA

Instytut Książki zorganizuje konferencję inauguracyjną realizację Priorytetu „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek”. Przed naborem projektów zostaną zorganizowane szkolenia dla potencjalnych beneficjentów z zakresu przygotowania wniosków o dofinansowanie inwestycji.

Drugi pakiet szkoleń zostanie zorganizowany dla beneficjentów, którzy podpiszą umowy dofinansowania i będzie dotyczył procedur realizacji i rozliczania projektu.

Na stronie internetowej prowadzonej przez Instytut Książki zamieszczona będzie lista najczęstszych pytań i odpowiedzi (FAQ) w zakresie przygotowania dokumentów związanych z aplikowaniem, a następnie wdrażaniem projektów.

X. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

W procesie sprawozdawczości i monitoringu programu uczestniczą Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytut Książki, a także beneficjenci – realizatorzy projektów.

Beneficjenci zobowiązani są do składania wraz z wnioskami o płatność sprawozdań z rzeczowej i finansowej realizacji projektu w cyklu półrocznym, zgodnie z wzorem. Sprawozdanie bazuje na harmonogramie rzeczowo-finansowym (załącznik do umowy dofinansowania). Sprawozdawany zakres rzeczowy musi mieć swoje odzwierciedlenie w dokumentacji finansowej (faktury).

Instytut Książki w cyklu rocznym sporządza sprawozdanie z realizacji programu i przekazuje Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w zakresie sprawozdawczości merytorycznej Departamentowi Mecenatu Państwa, w zakresie sprawozdawczości finansowej Departamentowi Finansowemu).

**PRIORYTET 2: DOM KULTURY+
INFRASTRUKTURA DOMÓW
KULTURY**

**Operator – Narodowe Centrum
Kultury**

SPIS TREŚCI

I.	ZAŁOŻENIA I CELE PRIORYTETU.....	32
II.	FORMA WSPARCIA	32
III.	PRZEDMIOT DOFINANSOWANIA.....	33
IV.	ZAKRES CZASOWY	34
V.	UPRAWNIENI DO UBIEGANIA SIĘ O DOTACJĘ	34
VI.	ZAŁOŻENIA FINANSOWE PRIORYTETU	34
VII.	KRYTERIA MERYTORYCZNEJ OCENY WNIOSKÓW	35
VIII.	TRWAŁOŚĆ PROJEKTÓW	36
IX.	INFORMACJA I SZKOLENIA	36
X.	MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	36

I. ZAŁOŻENIA I CELE PRIORYTETU

Priorytet „Dom Kultury+. Infrastruktura domów kultury” służy wsparciu jednostek samorządu terytorialnego w procesie modernizacji i rozbudowy infrastruktury domów kultury³ (usytuowanych w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miastach, w których liczba mieszkańców nie przekracza 15 000 osób), a tym samym Priorytet 2 przyczyni się do podniesienia standardów i jakości funkcjonowania domów kultury będących samorządowymi instytucjami kultury.

Cel główny priorytetu

Priorytet „Dom Kultury+. Infrastruktura domów kultury” realizuje drugi cel szczegółowy Programu KULTURA+, jakim jest wzmocnienie potencjału i roli gminnych domów kultury.

Priorytet ma na celu przekształcenie gminnych domów kultury w nowoczesne centra aktywności kulturalnej oraz integracji społecznej.

Cele operacyjne priorytetu

Jako cele operacyjne priorytetu należy wskazać:

1. Dostosowanie bazy infrastrukturalnej samorządowych instytucji kultury do zmieniających się potrzeb i standardów - tworzenie warunków do prowadzenia działalności, szczególnie w zakresie edukacji kulturalnej.
2. Stworzenie warunków lokalowych do rozwijania nowych funkcji domów kultury - animowanie życia kulturalnego społeczności lokalnych.
3. Wyposażenie domów kultury w narzędzia/sprzęt niezbędny do prowadzenia nowoczesnej edukacji kulturalnej - prowadzenie wszechstronnej edukacji kulturalnej.
4. Sprzyjanie kształceniu postaw aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz zwiększenie poziomu atrakcyjności usług kulturalnych.
5. Zwiększenie liczby osób korzystających z usług domów kultury (w szczególności dzieci i młodzieży, osób starszych, niepełnosprawnych osób ze środowisk wykluczonych społecznie i ekonomicznie).

II. FORMA WSPARCIA

Dofinansowanie przekazywane będzie beneficjentom w ramach pomocy finansowej budżetu państwa w formie dotacji celowej. Dotacja z budżetu Państwa stanowić może maksymalnie 40% kosztów zadania. Wnioskodawca – dom lub ośrodek kultury - zobowiązany będzie do zapewnienia środków własnych na inwestycje w wysokości 60% wszystkich kosztów, które łącznie z dotacją

³ Zgodnie z klasyfikacją przyjętą przez Główny Urząd Statystyczny wyróżnia się cztery typy instytucji kultury zwyczajowo nazywanych domami kultury, których celami statutowymi zgodnie z *ustawą z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123) jest tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury. Wspomniane cztery typy lokalnych instytucji kultury to: domy kultury, ośrodki kultury, kluby oraz świetlice. W niniejszym opracowaniu używa się sformułowania „dom kultury” dla wszystkich wymienionych wcześniej typów lokalnych instytucji kultury.

z programu stanowić będą 100% kosztów inwestycji. Zakłada się, że ok. 30 % środków własnych wnioskodawców będą stanowiły środki z budżetu samorządów województw.

Środki własne wnioskodawcy nie mogą być zastępowane innymi środkami publicznymi, z wyjątkiem środków uzyskanych od samorządów województw.

Beneficjenci będą otrzymywali środki finansowe w oparciu o harmonogram wydatków (załącznik do umowy dofinansowania).

III. PRZEDMIOT DOFINANSOWANIA

W ramach priorytetu dofinansowane mogą być tylko projekty polegające na modernizacji oraz wyposażeniu istniejącego budynku domu kultury, a tym samym podnoszące standard funkcjonowania obiektu tzn.:

3. rozbudowa,
4. remont,
5. nadbudowa,
6. odbudowa,
7. przebudowa.

Projekt musi być realizowany w obiekcie (nieruchomość) należącym do jednostki samorządu terytorialnego lub domu kultury. Docelowo po zakończeniu inwestycji obiekt powinien należeć do domu kultury.

W ramach inwestycji przewiduje się zamknięty katalog kosztów kwalifikowanych. Dofinansowanie będzie udzielone wyłącznie na:

A – koszty twarde: koszty prac budowlanych, montażowych; koszty zakupu materiałów niezbędnych do realizacji zakresu rzeczowego inwestycji; koszty zakupu i montażu elementów trwałych.

B – koszty miękkie (ich całkowity udział w projekcie nie może przekroczyć 5% jego wartości): koszty przygotowania dokumentacji technicznej projektu; koszty obsługi geodezyjnej; koszty realizacji zamówień publicznych integralnie powiązanych z inwestycją; koszty inspektora nadzoru; koszty związane z promocją inwestycji i źródeł jej finansowania.

W przypadku powstania na poziomie realizacji projektu tzw. oszczędności (np. wartość projektu spadnie po przeprowadzeniu postępowania przetargowego) – zaoszczędzona kwota dotacji wraz z wkładem własnym beneficjenta przeznaczona może zostać, po uzyskaniu zgody operatora, na inne cele związane z realizacją zadania.

Zakłada się, że kosztem kwalifikowanym będzie także podatek VAT w zakresie powyżej wskazanych kategorii kosztów. W przypadku uzyskania przez wnioskodawcę zwrotu podatku VAT za usługi lub dostawy opłacone z dotacji zobowiązany jest on do zwrotu równowartości otrzymanych lub rozliczonych w deklaracji VAT-7 środków finansowych na rachunek operatora w ciągu 14 dni od otrzymania zwrotu lub rozliczenia podatku

IV. ZAKRES CZASOWY

Projekty powinny być realizowane maksymalnie w ciągu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie inwestycji. W szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą zostać wydłużone maksymalnie o 12 miesięcy (poprzez aneksowanie umowy dofinansowania).

Wnioskodawca korzystając z własnych środków może rozpocząć prace związane z realizacją zadania przed momentem podpisania umowy o dofinansowaniu inwestycji.

V. UPRAWNIENI DO UBIEGANIA SIĘ O DOTACJE

O dotacje będą mogły się ubiegać domy kultury posiadające status samorządowych instytucji kultury z gmin wiejskich, gmin miejsko-wiejskich oraz małych miast (do 15 tys. mieszkańców).⁴

VI. ZAŁOŻENIA FINANSOWE PRIORYTETU

A. Wysokość dotacji

1. Minimalna kwota dofinansowania dla modernizacji i adaptacji budynków – 200 tys. zł;
2. Maksymalna kwota dofinansowania dla modernizacji i adaptacji budynków – 1 mln zł.

W przypadku, gdy wartość przedsięwzięcia po przeprowadzeniu postępowania przetargowego zwiększy się – dotacja przyznawana jest w wysokości wynikającej z kwoty dofinansowania zadeklarowanej we wniosku (oznacza to konieczność zaangażowania większych środków własnych).

B. Prognozy wielkości priorytetu

- Obsługa techniczna priorytetu przeprowadzana będzie na poziomie Operatora priorytetu.
- Ogłoszenie pierwszego konkursu nastąpi w 2010 roku (podpisanie umów i wypłata środków w 2011 roku). W każdym z województw ogłoszonych łącznie będzie 5 konkursów w czasie trwania programu.
- Dofinansowanie przekazane będzie beneficjentom w formie dotacji celowej w ramach pomocy finansowej z budżetu państwa.
- Założono zaangażowanie środków budżetu państwa w wysokości 250 mln złotych w horyzoncie 5 lat.
- Wszystkie podane wartości są kwotami brutto, zawierającymi podatek VAT.

Tabela 1. Łączna wartość inwestycji przy założeniu środków przeznaczonych na Priorytet 2 w ramach Programu KULTURA+ równych 250 mln zł oraz mniejszej alokacji środków na 1-szy rok funkcjonowania Programu oraz takich samych przez kolejne lata.

	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
Montaż finansowy	13,20%	21,70%	21,70%	21,70%	21,70%	suma
Łącznie w wariacie 40/60	82 500 000 zł	135 625 000 zł	135 625 000 zł	135 625 000 zł	135 625 000 zł	625 000 000 zł
w tym budżet państwa	33 000 000 zł	54 250 000 zł	54 250 000 zł	54 250 000 zł	54 250 000 zł	250 000 000 zł

⁴ Liczba ludności wg najbardziej aktualnych w momencie składania wniosku danych GUS.

Dla powyższych danych również można oszacować liczbę obiektów oraz liczbę m² powierzchni domów kultury zmodernizowanych w ramach Priorytetu. Przyjęto 4150 zł jako kwotę potrzebną na modernizację 1 m² domu kultury. Należy zaznaczyć, że podana kwota jest jedynie wartością przybliżoną i w zależności od stanu budynku może ulec znacznym wahaniom. Prognozowane wartości wraz z podziałem na lata przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Łączna liczba obiektów oraz m² powierzchni zmodernizowanych przy założeniu środków przeznaczonych na Priorytet 2 w ramach Programu KULTURA+ równych 250 mln zł oraz mniejszej alokacji środków na 1-szy rok funkcjonowania Programu.

Montaż finansowy	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
Łącznie w wariantcie 40/60	57	93	93	93	93	429
Łącznie w wariantcie 40/60	19 880 m ²	32 681 m ²	32 681 m ²	32 681 m ²	32 681 m ²	150 602 m²

VII. KRYTERIA MERYTORYCZNEJ OCENY WNIOSKÓW

Celem oceny merytorycznej będzie wyłonienie najlepszych projektów spośród tych, które spełniły wymagania formalne i utworzenie rankingu, w oparciu o deklaracje parametrów jakie będzie spełniać dom kultury dzięki uzyskaniu dotacji.

Osiągnięcie celów Priorytetu 2 uzależnione jest bezpośrednio od spełnienia przez zmodernizowane domy kultury wysokich standardów związanych z zagadnieniem obsługi użytkowników. Stąd założenie, że w momencie zakończenia inwestycji gminny dom kultury będzie spełniał przynajmniej następujące kryteria:

1. Gminny dom kultury będzie gminną osobą prawną. Zmodernizowany obiekt będzie własnością domu kultury lub jednostki samorządu terytorialnego, która dla domu kultury pełni funkcję organizatora.
2. Inwestycja służyć będzie spełnieniu wymagań zdefiniowanych w założeniach programu Dom kultury+, w tym min.:
 - Budynek zmodernizowanego domu kultury zostanie zaprojektowany z uwzględnieniem funkcjonalności oraz estetyki obiektu; będzie on ponadto w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych, zaopatrzony w sprzęt służący do prowadzenia edukacji kulturalnej, przystosowany do prowadzenia różnorodnej działalności kulturalnej i czynny co najmniej 40 godzin w tygodniu.
 - Średnio powierzchnia domu kultury po modernizacji powinna wynosić 350 m², przy czym zmienia się ona proporcjonalnie w zależności od liczby osób zamieszkujących w rejonie obsługi bezpośredniej;

Szczegółowe kryteria oceny merytorycznej zostaną określone przy współpracy z ekspertami w tym zakresie.

VIII. TRWAŁOŚĆ PROJEKTÓW

Gminny dom kultury oraz jednostka samorządu terytorialnego, która jest jego organizatorem są zobowiązani do zapewnienia finansowania działania domu kultury co najmniej przez 5 lat po zakończeniu realizacji inwestycji w sposób opisany w umowie. Finansowanie przedsięwzięcia

rozumiane jest jako pokrycie kosztów eksploatacji bieżącej obiektu, kosztów funkcjonowania domu kultury oraz zapewnienie środków na osiągnięcie/utrzymanie deklarowanych we wniosku standardów.

W przypadku niewykonania umowy zgodnie z jej warunkami, przekazane beneficjentowi środki finansowe podlegają zwrotowi wraz z odsetkami liczonymi jak od zaległości podatkowych, w oparciu tryb egzekucji administracyjnej.

Dodatkowo, aby zmodernizowany w ramach priorytetu budynek pełnił swoje funkcje, Narodowe Centrum Kultury przygotowuje serię działań wspierających pracę pracowników domów kultury oraz pomagających przygotowywać ofertę programową tych placówek.

IX. INFORMACJA I SZKOLENIA

Narodowe Centrum Kultury zorganizuje konferencję inauguracyjną realizację Priorytetu „Dom Kultury+. Infrastruktura domów kultury”. Przed naborem projektów zostaną zorganizowane szkolenia dla potencjalnych beneficjentów z zakresu przygotowania wniosków o dofinansowanie inwestycji.

Drugi pakiet szkoleń zostanie zorganizowany dla beneficjentów, którzy podpiszą umowy dofinansowania i będzie dotyczył procedur realizacji i rozliczania projektu.

X. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

W procesie sprawozdawczości i monitoringu priorytetu uczestniczą Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowe Centrum Kultury, a także beneficjenci – realizatorzy projektów.

Beneficjenci zobowiązani są do składania wraz z wnioskami o płatność sprawozdań z rzeczowej i finansowej realizacji projektu w cyklu półrocznym, zgodnie z wzorem. Sprawozdanie bazuje na harmonogramie rzeczowo-finansowym (załącznik do umowy dofinansowania). Sprawozdawany zakres rzeczowy musi mieć swoje odzwierciedlenie w dokumentacji finansowej (faktury).

Narodowe Centrum Kultury w cyklu rocznym sporządza sprawozdanie z realizacji priorytetu i przekazują je Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w zakresie sprawozdawczości merytorycznej departamentowi Mecenatu Państwa, w zakresie sprawozdawczości finansowej Departamentowi Finansowemu).

PRIORYTET 3: DIGITALIZACJA

**Operator – Narodowy Instytut
Audiowizualny**

SPIS TREŚCI

I. ZAŁOŻENIA I CELE PRIORYTETU	39
II. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRIORYTETU	40
III. FORMA WSPARCIA	40
IV. PRZEDMIOT DOFINANSOWANIA	41
V. ZAKRES CZASOWY	41
VI. PODMIOTY UPRAWNIONE DO UBIEGANIA SIĘ O DOTACJE	41
VII. ZAŁOŻENIA FINANSOWE PRIORYTETU	42
VIII. ZASIĘG TERYTORIALNY PRIORYTETU	43
IX. PROCEDURA UBIEGANIA SIĘ O DOTACJĘ	43
X. KRYTERIA MERYTORYCZNEJ OCENY WNIOSKÓW	44
XI. INFORMACJA I SZKOLENIA	44
XII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	44

I. ZAŁOŻENIA I CELE PRIORYTETU

Celem strategicznym Programu KULTURA+ jest poprawa dostępu do kultury oraz uczestnictwa w kulturze na terenach wiejskich i małych miast. Na terenach tych biblioteki i domy kultury są w przeważającej liczbie przypadków jedynymi obiektami służącymi działalności kulturalnej.

Wyposażenie bibliotek i domów kultury w nowoczesny sprzęt i dostęp do Internetu ma umożliwić dostęp do zasobów polskiego dziedzictwa kulturowego w postaci cyfrowej – zbiorów muzealnych, audiowizualnych jak również archiwów i bibliotek - dla mieszkańców wsi czy innych miejscowości, którzy nie mają możliwości zapoznania się ze zbiorami instytucji kultury znajdującymi się w większych miastach.

Digitalizacja i rozwój technologii sieciowych są istotnym czynnikiem rozwoju ekonomicznego i społecznego. Z tego powodu niezbędne są działania, których celem będzie zapewnienie polskiemu dziedzictwu narodowemu odpowiedniego dla jego rangi kulturowej miejsca w światowych zasobach cyfrowych.

W ramach realizacji priorytetu zakłada się powstanie specjalistycznych, dobrze wyposażonych pracowni digitalizacyjnych, przede wszystkim w wyspecjalizowanych w digitalizacji Centrach Kompetencji – Narodowym Instytucie Audiowizualnym, Bibliotece Narodowej, Narodowym Archiwum Cyfrowym i Krajowym Ośrodku Badań i Dokumentacji Zabytków. W pierwszym etapie (pierwsze dwa lata realizacji priorytetu) zadanie dotyczyć będzie rozwoju infrastruktury, w kolejnych latach realizacji Programu główny nacisk położony będzie na sam proces digitalizacji.

Wszystkie działania finansowe będą komplementarne z przygotowywanym w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Programem digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009-2020”, oraz innymi dokumentami strategicznymi np. „Strategią rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013”.

Przewidywanym terminem uruchomienia priorytetu jest przełom 2010 i 2011 roku (rozpoczęcie naboru w roku 2010, rozpoczęcie finansowania od roku 2011) natomiast termin rozstrzygnięcia ostatniego naboru wniosków to rok 2015 (rok 2015 jest ostatnim rokiem finansowania Programu KULTURA+). Instytucją odpowiedzialną za przygotowanie, wdrożenie i realizację Priorytetu „Digitalizacja” jest Narodowy Instytut Audiowizualny. Instytucjami wspierającymi będą Biblioteka Narodowa, Narodowe Archiwum Cyfrowe oraz Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, którym to w październiku 2009 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powierzył funkcję Centrów Kompetencji w zakresie digitalizacji:

Narodowemu Instytutowi Audiowizualnemu – w zakresie digitalizacji materiałów audiowizualnych,

Bibliotece Narodowej – w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych,

Narodowemu Archiwum Cyfrowemu – w zakresie digitalizacji materiałów archiwalnych,

Krajowemu Ośrodkowi Badań i Dokumentacji Zabytków – w zakresie digitalizacji zabytków i muzealiów.

Stworzenie w tych instytucjach odpowiedniego zaplecza digitalizacyjnego pozwoli skoordynować działania digitalizacyjne we wszystkich obszarach związanych z kulturą oraz ułatwi harmonijne rozdysponowanie środków finansowych przeznaczonych na digitalizację. Jednocześnie powstanie sieć instytucji zarządzająca zbiorami cyfrowymi – zbiorami audiowizualnymi, archiwiami, muzealiami oraz materiałami bibliotecznymi.

Gwarantuje to prawidłową realizację celów priorytetu.

Cel główny priorytetu

Priorytet „Digitalizacja” realizuje trzeci cel szczegółowy Programu KULTURA+ jakim jest umożliwienie dostępu do cyfrowych zasobów polskiego dziedzictwa kulturowego za pośrednictwem Internetu dla mieszkańców Polski, zwłaszcza wsi i małych miast.

Cele operacyjne priorytetu

Jako cele operacyjne priorytetu należy wskazać:

1. Zorganizowanie sieci pracowni digitalizacyjnych w Centrach Kompetencji i innych dużych ośrodkach, która znacząco przyspieszy digitalizację zasobów kulturowych,
2. Stworzenie sieci profesjonalnych repozytoriów cyfrowych w Centrach Kompetencji i innych dużych ośrodkach umożliwiających właściwe przechowywanie zdigitalizowanych zbiorów,
3. Udostępnienie zbiorów za pośrednictwem Internetu w formie cyfrowych muzeów, bibliotek, archiwów i wortalu audiowizualnych,
4. Zwiększenie dostępności zbiorów polskich muzeów, bibliotek, archiwów oraz zbiorów audiowizualnych,
5. Zwiększenie liczby osób korzystających z usług bibliotek i domów kultury.

II. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRIORYTETU

Priorytet „Digitalizacja” jest komplementarny z następującymi dokumentami, strategiami i programami:

1. *Konkluzje Rady w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych* (2006/C 297/01). Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, T. 49 (7 grudnia 2007),
2. *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów I2010: Biblioteki Cyfrowe COM (2005) 465 wersja ostateczna* [on-line]. Bruksela: Komisja Wspólnot Europejskich, 30 września 2005,
3. Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013,
4. Program „Polska Cyfrowa”,
5. Program digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009-2020,
6. Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zasoby cyfrowe”.

III. FORMA WSPARCIA

Dofinansowanie będzie przekazywane beneficjentom w ramach pomocy finansowej budżetu państwa w formie dotacji celowej. Preferowany model finansowania to:

- 100% dofinansowania z budżetu państwa dla państwowych instytucji kultury i archiwów państwowych;
- 85% dofinansowania z budżetu państwa dla samorządowych instytucji kultury i instytucji filmowych. Środki własne wnioskodawcy będą stanowiły 15% wszystkich kosztów, które łącznie z dotacją z programu stanowią będą 100% kosztów realizacji zadania. W szczególnych, uzasadnionych przypadkach Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego może podjąć decyzję o 100% finansowaniu zadania ze środków programu.

Środki własne wnioskodawcy nie mogą być zastępowane innymi środkami publicznymi.

Beneficjenci będą otrzymywali środki finansowe w oparciu o harmonogram wydatków (załącznik do wniosku i umowy dofinansowania) w wysokości rocznego zapotrzebowania. Jeśli projekt obejmuje dłuższy okres niż rok kalendarzowy (rok budżetowy), beneficjent otrzyma ratę dotacji przypadającej na dany rok budżetowy, w ramach jednej zawartej umowy.

IV. PRZEDMIOT DOFINANSOWANIA

W ramach priorytetu dofinansowane mogą być następujące typy projektów:

1. Tworzenie infrastruktury technicznej dla zasobów cyfrowych – tworzenie i wyposażenie pracowni digitalizacji w skanery, sprzęt komputerowy, urządzenia do masowego przechowywania i udostępniania danych oraz oprogramowanie.
2. Digitalizacja zasobów kultury i dziedzictwa narodowego w tym muzealiów, materiałów archiwalnych, zbiorów bibliotecznych oraz materiałów audiowizualnych.
3. Udostępnianie oraz przechowywanie zasobów cyfrowych poprzez tworzenie i prowadzenie archiwów i bibliotek cyfrowych oraz wirtualnych muzeów.

W ramach realizowanych projektów przewiduje się zamknięty katalog kosztów kwalifikowanych. Zakłada się, że kosztem kwalifikowanym będzie także podatek VAT w zakresie powyżej wskazanych kategorii kosztów. W przypadku uzyskania przez beneficjenta, na podstawie obowiązujących przepisów, zwrotu podatku VAT za usługi lub dostawy opłacone z dotacji, zobowiązany on jest do zwrotu równowartości otrzymanych lub rozliczonych w deklaracji VAT-7 środków finansowych na rachunek Zleceniodawcy w terminie 14 dni od otrzymania zwrotu lub rozliczenia podatku.

V. ZAKRES CZASOWY

Projekty powinny być realizowane maksymalnie w ciągu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach mogą zostać wydłużone maksymalnie o 12 miesięcy (poprzez aneksowanie umowy dofinansowania).

Wnioskodawca korzystając z własnych środków może rozpocząć prace związane z realizacją zadania przed momentem podpisania umowy o dofinansowaniu inwestycji.

VI. PODMIOTY UPRAWNIONE DO UBIEGANIA SIĘ O DOTACJE

O dotacje będą mogły ubiegać się następujące podmioty:

- państwowe i samorządowe instytucje kultury,
- archiwa państwowe,

- instytucje filmowe.

Narodowy Instytut Audiowizualny, Biblioteka Narodowa, Narodowe Archiwum Cyfrowe oraz Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków będą mogły korzystać ze środków programu poza trybem naboru wniosków.

VII. ZAŁOŻENIA FINANSOWE PRIORYTETU

A. Wysokość dotacji

1. Minimalna kwota dofinansowania – 100.000 zł;
2. Maksymalna kwota dofinansowania – 2.000.000 zł

Maksymalna kwota wnioskowana może zostać podniesiona do 10 mln zł. W przypadku dużych projektów digitalizacyjnych, koszt eksploatacji samych urządzeń może przekroczyć kwotę 2 mln zł.

W przypadku, gdy wartość przedsięwzięcia po przeprowadzeniu postępowania przetargowego zwiększy się - dotacja przyznawana jest w wysokości wynikającej z kwoty dofinansowania zadeklarowanej we wniosku (oznacza to konieczność zaangażowania większych środków własnych).

B. Koszty funkcjonowania instytucji uczestniczących w priorytecie

Wydatki niezbędne do funkcjonowania instytucji będących beneficjentami priorytetu obejmuje kilka najważniejszych pozycji. Są to:

1. wynagrodzenia i ich pochodne;
2. usługi obce;
3. prenumerata czasopism elektronicznych oraz dostępu do baz danych;
4. eksploatacja, w tym zużycie materiałów i energii;
5. amortyzacja;
6. zakupy inwestycyjne;
7. szkolenia i inne wydatki rzeczowe.

C. Prognozy wielkości priorytetu

1. Środki z rządowego programu wieloletniego pokryją od 85% do 100% kosztów projektów;
2. Dofinansowanie przekazywane będzie beneficjentom w formie dotacji celowej w ramach pomocy finansowej z budżetu państwa wypłacanej po obustronnym podpisaniu umowy,
3. Udział beneficjenta będzie uregulowany na podstawie umowy dotacji celowej pomiędzy Narodowym Instytutem Audiowizualnym a instytucją. Zawarta umowa określi tryb kontroli realizacji zadania oraz termin i sposób rozliczenia dotacji, zasady zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz zasady zwrotu części dotacji pobranej w nadmiernej wysokości, itp. Kontrolę realizacji zadania może przeprowadzić Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako instytucja nadzorująca cały Program.
4. Założono zaangażowanie środków budżetu państwa w wysokości 120 mln złotych w horyzoncie 5 lat,
5. Wszystkie podane wartości są kwotami brutto, zawierającymi podatek VAT.

Podział na wydatki bieżące i majątkowe będzie dokonywany przy corocznym podziale limitu środków budżetowych.

Tabela 1. Podział na wydatki w rozbiciu na lata realizacji Programu

	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
Finansowanie Priorytetu z budżetu państwa w latach 2011-2015	15 000 000 zł	35 000 000 zł	25 000 000 zł	25 000 000 zł	20 000 000 zł	120 000 000 zł

W pierwszych dwóch latach finansowania przewiduje się położenie większego nacisku na rozbudowę właściwej infrastruktury digitalizacyjnej. Od roku 2013 pierwszoplanowe stanie się finansowanie działalności digitalizacyjnej oraz związanej z upowszechnianiem zbiorów w formie cyfrowej.

Przewiduje się, że Narodowy Instytut Audiowizualny, jako operator priorytetu oraz instytucja wyspecjalizowana w digitalizacji zbiorów audiowizualnych, będzie korzystać ze środków priorytetu – min. 20 mln zł w przeciągu 5 lat. Pozostałe Centra Kompetencji jako instytucje wspierające będą korzystać ze środków priorytetu w następującej wysokości:

- Biblioteka Narodowa – maksymalnie 5 mln zł w przeciągu 5 lat
- Narodowe Archiwum Cyfrowe – maksymalnie 5 mln zł w przeciągu 5 lat
- Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków – maksymalnie 5 mln zł w przeciągu 5 lat

VIII. ZASIĘG TERYTORIALNY PRIORYTETU

W przypadku digitalizacji zbiorów, nie jest możliwe wskazanie alokacji środków w zakresie terytorialnym / wojewódzkim. Przewiduje się dokonanie podziału środków w trybie konkursowym, dla najlepszych projektów, biorąc pod uwagę m.in. wartość merytoryczną zadania.

W przypadku rozbudowy infrastruktury digitalizacyjnej, planuje się stworzenie równomiernej sieci pracowni digitalizacyjnych, przede wszystkim w bibliotekach wojewódzkich, archiwach państwowych i muzeach państwowych. W każdym województwie powinny powstać 3 pracownie digitalizacyjne obsługujące poszczególne kategorie zbiorów (materiały biblioteczne, archiwalia, muzealia). Poszczególne pracownie będą tworzyć ogólnopolską sieć połączoną z Centrami Kompetencji (biblioteki wojewódzkie z Biblioteką Narodową, archiwa państwowe z Narodowym Archiwum Cyfrowym itd.)

IX. PROCEDURA UBIEGANIA SIĘ O DOTACJĘ

Realizacja poszczególnych elementów procedury ubiegania się o dofinansowanie odbywa się w formie elektronicznej i papierowej (umowa o dofinansowanie). System wyboru projektów opiera się o schemat:

złożenie wniosku → ocena formalna → ocena merytoryczna → ranking projektów → decyzja o dofinansowaniu → podpisanie umowy → przekazanie środków → realizacja projektu → ewaluacja

Narodowy Instytut Audiowizualny jako operator priorytetu, , oraz pozostałe Centra Kompetencji - Biblioteka Narodowa, Narodowe Archiwum Cyfrowe oraz Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków będą mogły korzystać ze środków programu poza trybem naboru wniosków.

X. KRYTERIA MERYTORYCZNEJ OCENY WNISKÓW

Celem oceny merytorycznej jest wyłonienie najlepszych projektów (poprzez przyznanie im punktacji) spośród tych, które spełniły wymagania formalne i utworzenie rankingu. Na etapie merytorycznym ocenie podlegać będzie, oprócz wartości merytorycznej projektu, deklarowany przez wnioskodawców poziom standardów organizacyjnych, funkcjonalnych i programowych po zakończeniu projektu w ramach priorytetu. Osiągnięcie przez wnioskodawcę standardów określonych w kryteriach zadeklarowanych na etapie składania wniosków o dofinansowanie, poddane zostanie szczegółowej weryfikacji formalnej i merytorycznej podczas procesu kontroli trwałości. Kryteria te określone zostaną w Katalogu Dobrych Praktyk Digitalizacji – dokumencie formułowanym przez poszczególne Centra Kompetencji dla właściwego sobie obszaru działania. Spełnienie powyższych wymagań będzie obowiązkowe i stwierdzeniem ich spełnienia będzie otrzymanie Certyfikatu Jakości Digitalizacji.

W momencie zakończenia realizacji projektu beneficjent będzie zobowiązany do zapewnienia finansowania przedsięwzięcia (utrzymanie pracowni digitalizacji i repozytorium cyfrowego) co najmniej przez 5 lat po zakończeniu realizacji inwestycji. W przypadku niewykonania umowy zgodnie z jej warunkami, przekazane beneficjentowi środki finansowe podlegają zwrotowi wraz z odsetkami liczonymi jak od zaległości podatkowych, w oparciu tryb egzekucji administracyjnej.

W skład zespołu oceniającego projekty wchodzić będą przedstawiciele Narodowego Instytutu Audiowizualnego, Biblioteki Narodowej, Narodowego Archiwum Cyfrowego oraz Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków.

XI. INFORMACJA I SZKOLENIA

Za przygotowanie informacji o zasadach realizacji Priorytetu będzie odpowiedzialny Narodowy Instytut Audiowizualny. Przed naborem projektów zostaną zorganizowane szkolenia dla potencjalnych beneficjentów z zakresu przygotowania wniosków o dofinansowanie projektów.

W zakresie prowadzonej działalności Centra Kompetencji (Narodowy Instytut Audiowizualny, jak również Biblioteka Narodowa, Narodowe Archiwum Cyfrowe oraz Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków) będą prowadzić szkolenia z zakresu digitalizacji oraz przechowywania dokumentów cyfrowych przede wszystkim dla instytucji kultury oraz innych zainteresowanych podmiotów.

Drugi pakiet szkoleń zostanie zorganizowany dla beneficjentów, którzy podpiszą umowy dofinansowania i będzie dotyczył procedur realizacji i rozliczania projektu.

Na stronie internetowej Narodowego Instytutu Audiowizualnego zamieszczona będzie lista najczęstszych pytań i odpowiedzi (FAQ) w zakresie przygotowania dokumentów związanych z aplikowaniem, a następnie wdrażaniem projektów.

W merytorycznym przygotowaniu szkoleń wsparcia Narodowemu Instytutowi Audiowizualnemu udzielać będą pozostałe Centra Kompetencji.

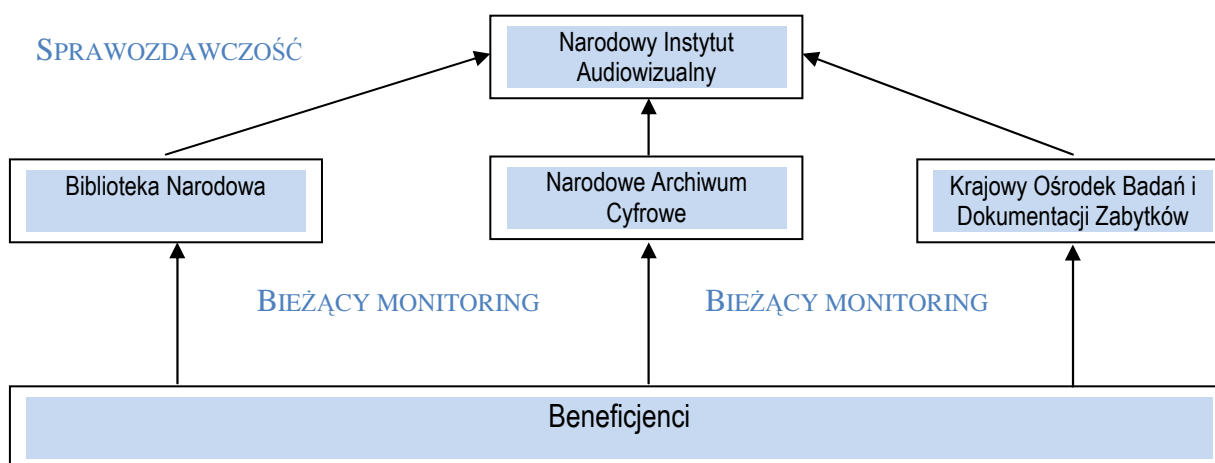
XII. MONITORING, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I WSKAŹNIKI

W procesie sprawozdawczości i monitoringu priorytetu uczestniczą Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Instytut Audiowizualny, pozostałe Centra Kompetencji a także beneficjenci – realizatorzy projektów.

Poszczególne Centra Kompetencji monitorują bieżącą realizację Priorytetu w zakresie swoich obszarów:

- Biblioteka Narodowa – w zakresie bibliotek,
- Narodowe Archiwum Cyfrowe – w zakresie archiwów,
- Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków – w zakresie muzeów,
- Narodowy Instytut Audiowizualny – w zakresie materiałów audiowizualnych.

Wyniki monitoringu przekazywane będą w cyklu półrocznym do Narodowego Instytutu Audiowizualnego sprawującego nadzór ogólny nad realizacją Priorytetu.

W ramach Priorytetu zbierane będą następujące wskaźniki:

Wskaźniki realizacji celów Priorytetu

Liczba zdigitalizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych on-line

Liczba obiektów zdigitalizowanych w stosunku do całości zbiorów (%)

Liczba instytucji kultury posiadających dostęp do pracowni digitalizacyjnej (w siedzibie / poza siedzibą)

Średnia liczba unikalnych użytkowników odwiedzających stronę internetową/cyfrową bibliotekę/cyfrowe archiwum/wirtualne muzeum dziennie

Wartości wskaźników wyjściowych zostaną zebrane z instytucji kultury przed uruchomieniem naboru w roku 2010. Wskaźniki będą zbierane w cyklu półrocznym. Wyniki monitoringu i wskaźniki realizacji będą przedstawiane raz na rok przez Narodowy Instytut Audiowizualny.

Beneficjenci zobowiązani są do składania sprawozdań z rzeczowej i finansowej realizacji projektu, wraz ze wskaźnikami w cyklu półrocznym, zgodnie z wzorem. Sprawozdanie bazuje na harmonogramie rzeczowo finansowym (załącznik do umowy dofinansowania). Sprawozdawany zakres rzeczowy musi mieć swoje odzwierciedlenie w dokumentacji finansowej (faktury).

Sprawozdania akceptowane są przez Narodowy Instytut Audiowizualny, po zasięgnięciu opinii pozostałych Centrów Kompetencji i prezentowane w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa

Narodowego (w zakresie sprawozdawczości merytorycznej Departamentowi Mecenatu Państwa, w zakresie sprawozdawczości finansowej Departamentowi Finansowemu).

Dodatkowo planuje się powołanie Komisji Certyfikacyjnych działających przy każdym z Centrów Kompetencji. Celem Komisji będzie nadawanie Certyfikatów Jakości Digitalizacji dla produktów (zdigitalizowanych obiektów), spełniających wszystkie wymagane standardy w zakresie digitalizacji określone w Katalogu Dobrych Praktyk Digitalizacji.

KOSZTY I OCZEKIWANE EFEKTY

I. KOSZTY

Środki na finansowanie Programu pochodzą będą z rezerwy celowej budżetu państwa.

Tab nr 1. Finansowanie programu Kultura + w latach 2011-2015.

	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
Montaż finansowy	15,24 %	23,62 %	20,84 %	20,83 %	19,46 %	100 %
Łącznie	196,5 mln zł	333,38 mln zł	323,38 mln zł	323,38 mln zł	318,39 mln zł	1 495 mln zł
w tym budżet państwa	108 mln zł	149,25 mln zł	139,25 mln zł	139,25 mln zł	134,25 mln zł	670 mln zł

II. WYMIAR MATERIALNY

Biblioteka+ i Dom Kultury+

Przyjmując szacowany koszt budowy metra kwadratowego placówki kulturalnej (wraz z wyposażeniem) na kwotę 4.150 zł oczekiwać można, że powstanie lub zostanie zmodernizowanych **331 327** metrów kwadratowych powierzchni służących prowadzeniu działalności kulturalnej i społecznej.

Tabela nr 2. Przewidywany metraż zmodernizowanej powierzchni bibliotek publicznych.

Montaż finansowy	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
w wariancie 40/60	36 145 m ²	36 145 m ²	36 145 m ²	36 145 m ²	36 145 m ²	180 725 m²

Tabela nr 3. Przewidywana liczba zmodernizowanych i wybudowanych obiektów bibliotecznych

Wariant montażu finansowego	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
w wariancie 40/60	119	196	196	196	196	903

Tabela nr 4. Przewidywany metraż zmodernizowanej powierzchni domów kultury

Montaż finansowy	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
w wariancie 40/60	19 880 m ²	32 681 m ²	32 681 m ²	32 681 m ²	32 681 m ²	150 602 m²

Tabela nr 5. Przewidywana liczba zmodernizowanych domów kultury

Wariant montażu finansowego	2011	2012	2013	2014	2015	Suma
Łącznie w wariancie 40/60	57	93	93	93	93	429

Digitalizacja

W przypadku realizacji Priorytetu „Digitalizacja” przewiduje się przeprowadzenie masowej digitalizacji zasobów kultury, w tym materiałów audiowizualnych. Jednocześnie planuje się powstanie nowoczesnych pracowni digitalizacyjnych, których liczba nie powinna przekroczyć 50. Oprócz budowy samych pracowni digitalizacyjnych efektem realizacji programu będzie również powstanie repozytoriów cyfrowych oraz wyposażenie Narodowego Instytutu Audiowizualnego – operatora Priorytetu „Digitalizacja” w niezbędny sprzęt.

III. WYMIAR EKONOMICZNY

Biorąc pod uwagę fakt, że łączna wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu KULTURA+ (nakłady budżetu państwa oraz budżetów samorządowych) wyniesie 1.495 mln zł oczekiwać należy ożywienia gospodarczego w rejonach objętych programem.

IV. WYMIAR SPOŁECZNY

Modernizacja obiektów działalności kulturalnej oraz digitalizacja zasobów dziedzictwa narodowego służyć będzie efektywnym zmianom w funkcjonowaniu instytucji kultury, głównie polegających na tworzeniu nowoczesnych i samodzielnych placówek, sprzyjających aktywności lokalnych środowisk i integracji społecznej.

W Program KULTURA+ wpisana jest koncepcja rozwoju miejsc i instytucji, które sprzyjać będą rozwojowi kapitału społecznego i poprawie spójności społecznej. Kapitał społeczny, budowany przez takie cechy jak zaufanie społeczne, aktywność obywatelska, czy potencjał twórczy w istotny sposób zależy od kapitału kulturowego. Spójność społeczna, a przede wszystkim jej niski poziom w społeczeństwie polskim, jest przyczyną głębokich podziałów i zjawisk takich jak wykluczenie, marginalizacja, czy ubóstwo. Proponowane w ramach programu działania będą służyły budowie kapitału społecznego, jak również przeciwdziałaniu różnego rodzaju wymiarom wykluczenia, nie tylko *stricte* kulturowego, ale też przestrzennego, technologicznego, biograficznego, czy ekonomicznego.

WIZUALIZACJA

BIBLIOTEKA+ - DOM KULTURY+ DIGITALIZACJA

I. BIBLIOTEKA+

Opis wizualizacji

Na poniższych planszach prezentujemy identyfikację wizualną priorytetu Biblioteka+. Na identyfikację składają się zarówno elementy wykorzystywane na zewnątrz obiektu (szyldy, tablice informacyjne, banery itp.), jak i w środku budynku (tabliczki informacyjne z piktogramami, tabliczki z logotypem Biblioteki+, nalepki itp.). Wprowadzenie spójnej i jednolitej identyfikacji wizualnej w budynkach bibliotecznych objętych programem pozwoli w przyszłości zbudować rozpoznawalny w całej Polsce i kojarzony z nowoczesnością wizerunek (*brand*) Biblioteki+. Do używania identyfikacji wizualnej priorytetu Biblioteka+ będą uprawnione te biblioteki gminne, które otrzymają Certyfikat Biblioteka+. Przyznanie certyfikatu oznacza, że biblioteka funkcjonuje zgodnie z najlepszymi europejskimi standardami zarówno pod względem infrastruktury i wykorzystania nowoczesnych technologii, jak i obsługi czytelnika.

Plansza nr 1 przedstawia projekt graficzny poszczególnych elementów identyfikacji wizualnej. Elementy te zostały zaprojektowane wyłącznie na potrzeby niniejszej prezentacji i – oprócz logotypu – będą w dalszym ciągu rozwijane.

Plansze nr 2, 3, 5, 6 i 7 przedstawiają funkcjonowanie identyfikacji wizualnej na przykładzie istniejącej Gminnej Biblioteki Publicznej w Bulkowie, powiat płocki, województwo mazowieckie. Siedziba biblioteki mieści się w zaadaptowanym budynku po przychodni weterynaryjnej. Modernizacja budynku nastąpiła w 2006 roku (koszt: ponad 550 tys. zł). Obecnie biblioteka spełnia większość kryteriów funkcjonalnych nowoczesnej placówki bibliotecznej w gminie wiejskiej.

Plansza nr 4 przedstawia identyfikację wizualną na zewnątrz hipotetycznego budynku biblioteki publicznej w małym miasteczku do 15 tysięcy mieszkańców.

Plansza 1

TABLICZKA
- GODZINY OTWARCIA

TABLICA INFORMACYJNA

TAPETA KOMPUTEROWA

BANNER ZEWNĘTRZNY

PRZYKŁADOWE
IKONY INFORMACYJNE

KIERUNKOWSKAZ

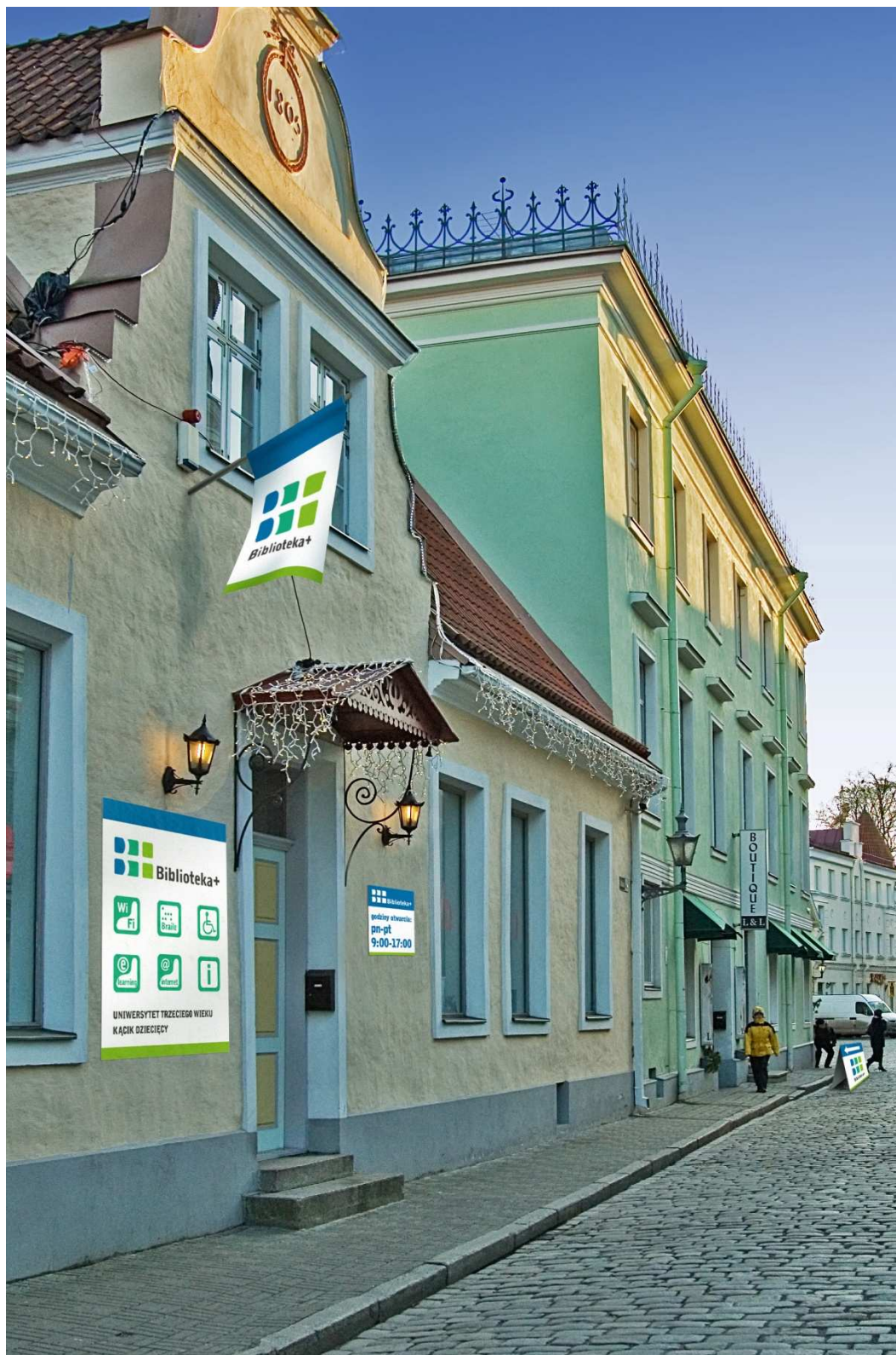
Plansza 2

Plansza 3

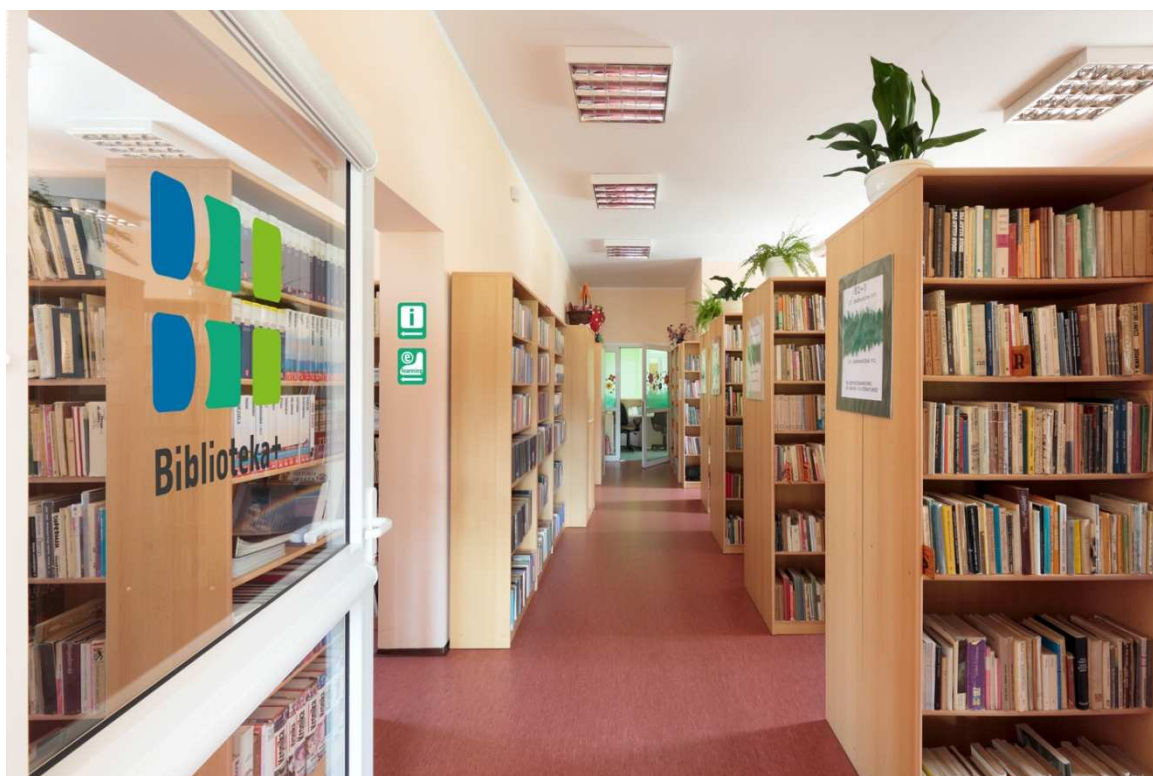
Plansza 4

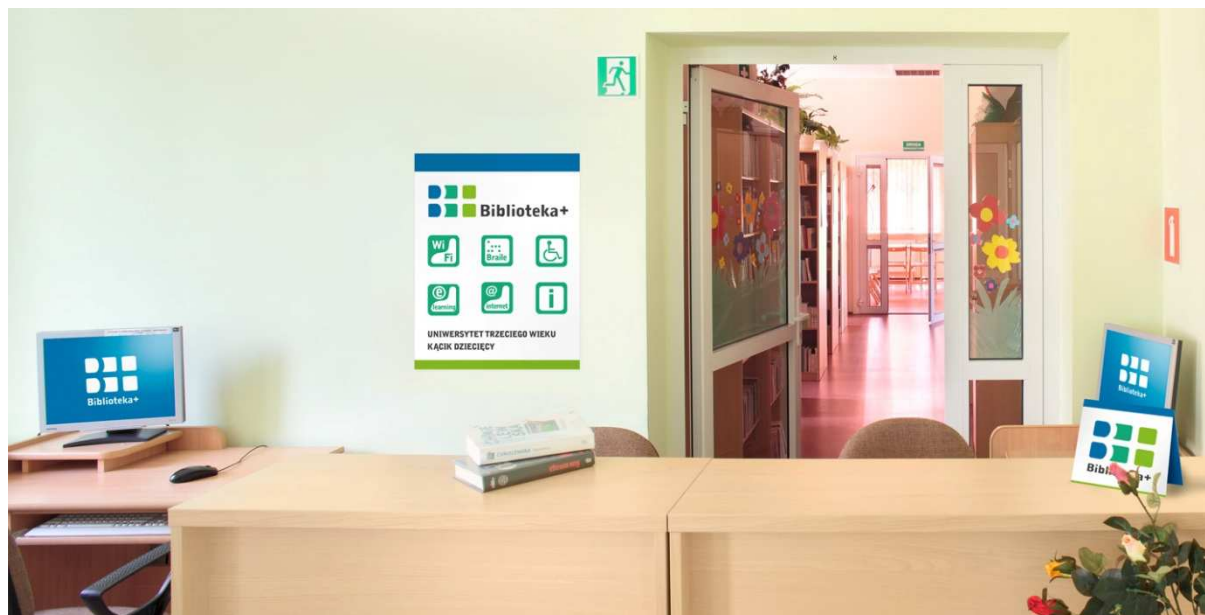
Plansza 5

Plansza 6

Plansza 7

II. DOM KULTURY+

Opis wizualizacji

System identyfikacji wizualnej priorytetu Dom Kultury+ stanowią elementy, które będą wykorzystywane do oznaczenia m.in.:

- pomieszczeń wewnątrz budynku,
- fasad budynków

instytucji biorących udział w programie.

System identyfikacji wizualnej domów kultury biorących udział w programie pozwoli na stworzenie spójnej marki programu i jednocześnie jednolitej identyfikacji instytucji, które prowadzą działalność w oparciu o wypracowane w ramach programu metody i wzorce, a także posiadają kompetentną kadrę i nowoczesną infrastrukturę.

Propozycje projektów graficznych poszczególnych elementów identyfikacji wizualnej programu zostały przedstawione na planszy nr 1 i nr 2.

Kolejne plansze (3, 4, 5, 6, i 7) przedstawiają, w jaki sposób elementy identyfikacji wizualnej mogą być wykorzystywane do oznaczenia przestrzeni wewnątrz budynku domu kultury. Natomiast na planszach 8, 9 zostały pokazane propozycje umieszczenia elementów identyfikacji wizualnej na zewnątrz budynku domu kultury (widok od frontu budynku i widok na budynek od strony placu zabaw).

Plansza 1

TABLICZKA
- GODZINY OTWARCIA

TABLICA INFORMACYJNA

BANNER ZEWNĘTRZNY

KIERUNKOWSKAZ

TAPETA KOMPUTEROWA

Plansza 2

PRZYKŁADOWE
IKONY INFORMACYJNE

Plansza 4

Plansza 5

Plansza 6

Plansza 7

Plansza 8

Plansza 9

III. DIGITALIZACJA

Opis wizualizacji

System identyfikacji wizualnej priorytetu Digitalizacja stanowią elementy, które będą wykorzystywane do oznaczenia:

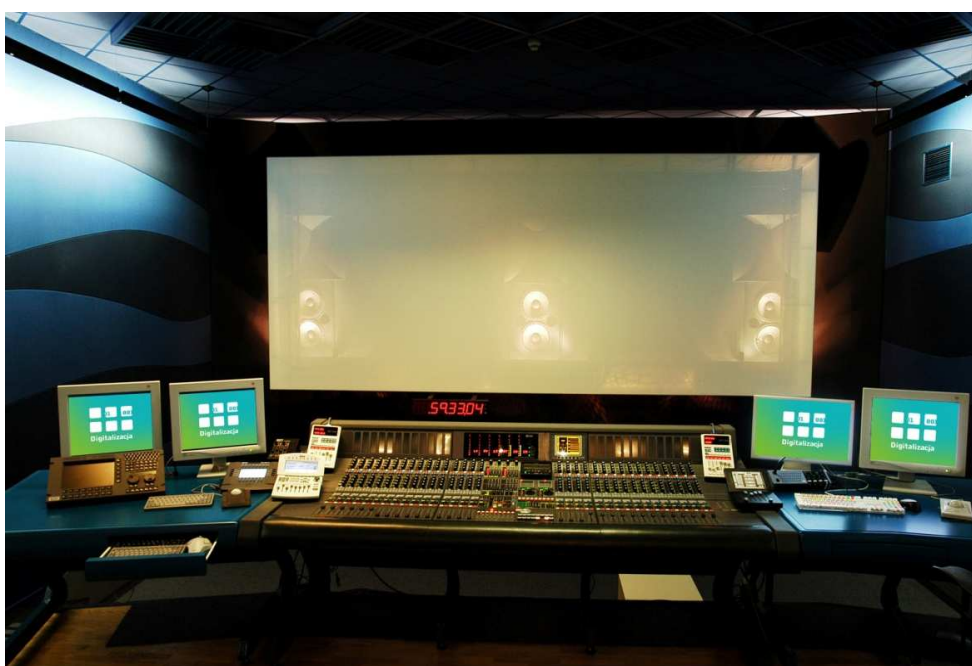
- zakupionego sprzętu do digitalizacji w instytucjach biorących udział w priorytecie,
- stron internetowych np. bibliotek cyfrowych w formie loga priorytetu

Poszczególne plansze (1-6) przedstawiają, w jaki sposób elementy identyfikacji wizualnej mogą być wykorzystywane do oznaczenia sprzętu w danej instytucji.

Plansza 1

Plansza 2

Plansza 3

Plansza 4

Plansza 5

Plansza 6

